

EL QUINZE

de **Público**

Pablo Hasél,
a prisión en
contra de la
legislación
internacional
P14

Una jornada electoral incierta y una noche de recuento ajustado

El 14-F, pendiente del impacto de la covid en la participación **PÁGINA 2**

¿Qué proponen los partidos para proteger el derecho a la vivienda? **PÁGINA 8**

Cultura: muchas propuestas y pocos recursos **PÁGINA 10**

El paro juvenil, en máximos históricos

Los sindicatos exigen acabar con la sobrecualificación y la polarización **P22**

ACN

Per avançar en la igualtat

Marina Subirats
Sociòloga

El aprendizaje artístico va a septiembre

Escuelas de música, teatro y danza pierden inscripciones a la espera del nuevo curso **P26**

Una nit electoral de suspens

Marina Llansana
Filòloga i periodista

“Si no treballem per l'eix nacional, no hi ha cap garantia de poder defensar drets socials”

Entrevista a Laura Borràs
Cap de llista de Junts per Catalunya
PÀGINA 4

PACO PERIS

PACO PERIS

“No entendríem que les forces d'esquerres no es possessin d'acord”

Entrevista a Jéssica Albiach
Cap de llista d'En Comú Podem
PÀGINA 6

14-F: jornada incierta y noche electoral de infarto

Las elecciones catalanas se celebrarán este domingo con la incógnita de cómo impactará la pandemia en la participación de los 5.623.962 ciudadanos llamados a votar, con una dura pugna entre nueve partidos con opciones a estar en el Parlament y una enconada lucha por la victoria entre ERC, PSC y Junts

El Govern de la Generalitat mantiene que la constitución del 99% de las mesas está asegurada.

Ferran Espada
BARCELONA

Los automatismos parlamentarios activados con la inhabilitación judicial de Quim Torra como presidente el 28 de septiembre abrieron un largo período transitorio de cuatro meses y medio hasta las elecciones catalanas. Pero, finalmente, este domingo 5.623.962 catalanes y catalanas tendrán la opción de escoger el nuevo Parlament. Aunque una de las principales incógnitas es precisamente saber cuántos de esos electores recogidos en el censo irán a votar en plena pandemia. Un dato que puede tener una especial relevancia en el resultado final. Y es que, al final, el 14-F ha llegado, en plena tercera ola de la pandemia, casi sin quererlo y decidido en los tribunales. Este domingo se vota en Catalunya después de un fracasado aplazamiento, fijado por el Govern para el 30 de mayo con el acuerdo de todos los partidos –excepto el PSC–, pero vetado judicialmente.

La incertidumbre que sobrevuela los resultados, con una pugna enconada en las encuestas entre un PSC revigorizado y los dos grandes partidos independentistas, ERC y JxCat, le da a los comicios de este domingo una especial trascendencia. Está en juego saber cómo se resitúa la política catalana en plena pandemia, con una crisis galopante, después de una década de Proceso independentista y más de tres años después del referéndum del 1 de octubre, y el encarcelamiento y el exilio de dirigen-

Simulacro para ensayar los protocolos sanitarios en Sant Julià de Ramis.

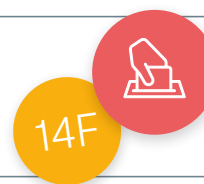
tes independentistas. Se vislumbra una extrema fragmentación del Parlament, probablemente de récord, con hasta nueve formaciones políticas con opciones de obtener representación. Un hecho que deja abiertos múltiples escenarios, diversas opciones de pactos multilaterales e incluso la posibilidad de un bloqueo que lleve a la repetición electoral a causa de los vetos cruzados entre formaciones políticas, tal como se han manifestado en la campaña.

Así las cosas, las elecciones del 14-F son ya un hecho en ciernes, si no acaban aflorando las dificultades para la constitución de las mesas electorales que auguran el alud de más de 24.000 peticiones de miembros de las mismas para ser eximidos por prevención a la pandemia. Aunque el Govern de la Generalitat mantiene que el 99% de las mesas están aseguradas. Y,

Este domingo, 5.623.962 catalanes y catalanas podrán escoger el nuevo Parlament

Se vislumbra una extrema fragmentación con hasta nueve partidos con opciones de entrar

Hay incertidumbre sobre la participación y cómo transcurrirá la jornada en plena pandemia

Eleccions
al Parlament

Dispositivo electoral de excepción

El temor a participar en las elecciones del domingo por miedo al contagio es palpable en parte de la población catalana a pesar de las llamadas a la tranquilidad del Govern, que asegura que los colegios electorales estarán blindados contra el coronavirus. Para intentar garantizar la seguridad, en Catalunya se votará con mascarilla obligatoria y en sitios inusuales, como grandes mercados, carpas, pabellones, castillos o almacenes. Y no faltarán incluso los aparatosos trajes EPI para los miembros de las mesas en la última hora de votación, reservada a afectados de covid. Pero la inquietud es latente, como demuestra que el voto por correo haya crecido un 350%, con 284.706 peticiones, cuadruplicando los datos de 2017.

MARINA LÓPEZ-ACN

como se ve, dos elementos marcan los comienzos catalanes: la incertidumbre sobre cómo transcurrirá la jornada en plena expansión de la pandemia y una noche de infarto en relación a los resultados.

La principal de las incógnitas recae en saber si el independentismo mantendrá la mayoría absoluta de que goza desde 2015 y cierra el paso a la opción de un president constitucionalista como podría ser el candidato socialista, Salvador Illa. Y, dentro de este mundo, cuál de los dos grandes partidos se impondrá al otro, ERC o Junts.

ERC llega al 14-F con buenas vibraciones a pesar de algunas semanas de caída en las encuestas que inicialmente encabezaba. Ha podido disponer de Oriol Junqueras como revulsivo después de que le fuera otorgado el tercer grado penitenciario. Se presenta como la alternativa al PSC con

una propuesta de Govern de coalición amplia que vaya desde JxCat a los comuns, pasando por la CUP. Unas alianzas que se entrevén harto complicadas, pero que el candidato, Pere Aragonès, quiere forjar entorno a un Ejecutivo de fuerzas partidarias de la amnistía y la autodeterminación, pero con el acento puesto en la izquierda. Lo que ha dejado claro Aragonès por activa y por pasiva es que lo que no se producirá es ningún tipo de acuerdo que incluya al PSC, del estilo del tripartito con los comuns. Sus opciones electorales se sitúan en torno a los 32 diputados que obtuvo ya en 2017. Pero penden en gran parte de la participación y del 30% de indecisos que marcan las últimas encuestas.

JxCat se mantiene cerca de ERC. Junts tiene un electorado más blindado y movilizado que los republicanos, de hasta el 80%

de fidelidad. Por lo tanto, una baja participación le podría dar la victoria electoral o por lo menos haría que superara a Esquerra. En cualquiera de los dos casos, Junts apuesta por reeditar un Govern independentista con ERC, con un mayor acento unilateralista y de confrontación con el Estado, y con Laura Borràs como primera presidenta de la Generalitat. Necesitará, eso sí, muy probablemente, el apoyo de la CUP, que tiene una posición ascendente y puede incluso duplicar la representación actual de cuatro diputados. Unos votos, los de la CUP, que no le será fácil conseguir a Borràs dadas las exigencias de los anticapitalistas, que quieren imponer parte de su agenda de desobediencia para conseguir la independencia, la repetición de un referéndum en 2025 y políticas de izquierdas en materia económica o de vivienda. En el terreno independentista faltará por ver el resultado del PDeCAT, la antigua Convergència escindida de JxCat. Solo algunas encuestas le dan representación, pero de conseguir-la, por menor que sea, podría devenir decisiva.

El 'efecto Illa' se desinfla un poco

Por su parte, el PSC llega con fuertes aspiraciones, no solo de ganar las elecciones, sino de poder gobernar. El *efecto Illa* parece haberse desinflado un poco, pero se mantiene en la pugna por la primera plaza con ERC y JxCat, y hace falta recordar que viene de la fuerte caída de 2107, donde se quedó con solo 17 escaños. El problema de Salvador Illa es que para obtener la presidencia tendrá que sumar muy probablemente votos que van desde los comuns hasta Vox. Cosa nada fácil, pero no imposible. En caso de conseguirlo, a pesar de las fuertes presiones para que no acepte en ningún caso los votos de la ultraderecha, su apuesta pasa por incorporar a los comuns al Govern e intentar cerrar acuerdos parlamentarios con geometría variable. Una operación que habrá que ver cómo asume En Comú Podem. Los comuns, con Jéssica Albiach al frente, apuestan por un tripartito de izquierdas del cual ni ERC ni el PSC quieren oír hablar. Y parten con unas expectativas electorales poco halagüeñas en que conservar los actuales ocho diputados ya sería un éxito.

En cuanto a la derecha constitucionalista, habrá que estar pendientes de cuál es la profundidad del socavón en que puede quedar enterrada la victoria de Ciutadans de hace tres años con 36 diputados. La representación que ahora liderará Carlos Carrizosa —después que la candidata elegida en las primarias, Lorena Roldán, fuera defenestrada y se fugara al PP— podría perder dos terceras partes de los votos y quedarse en torno a 12 diputados. Un resultado que sería la puntilla para Cs después de la debacle de las generales.

Y, en segundo lugar, no hay duda de que la gran pugna de la derecha unionista

La principal incógnita recae en saber si el independentismo mantendrá la mayoría

ERC, JxCat y PSC llegan a la recta final de la campaña en una enconada disputa

En la derecha constitucionalista se espera una caída de Cs y una pugna entre PP y Vox

ORIOL BOSCH-ACN

Montaje de un colegio en Mollerussa.

la disputarán el PP y Vox, que puede irrumpir con fuerza en la política catalana. Un resultado que situara a la ultraderecha en Catalunya por encima del PP sería un verdadero varapalo para el partido que preside Pablo Casado, que a nivel estatal vería cómo Vox le vuelve a hurtar importantes bases electorales, como pasó en las generales, y avivaría la estrecha competición que mantienen los dos principales partidos de la derecha española.

Los ciudadanos de Catalunya tienen el poder de decisión este domingo. Tanto si votan como si no lo hacen, su opción tendrá consecuencias en la elección de un fragmentado y complejo Parlament que tendrá el desafío de elegir a un president o presidenta —y al Govern consiguiente— con dos retos titánicos esperando sobre la mesa del Consell Executiu: cómo hacer frente a la brutal crisis sanitaria, social y económica provocada por la pandemia, y cómo encauzar el conflicto político entre las aspiraciones soberanistas de una parte importante de la ciudadanía catalana y las principales instituciones del Estado español.

Focus Entrevista als candidats i candidates: Laura Borràs

Laura Borràs, cap de llista de JxCat, durant l'entrevista a 'El Quinze'.

“Si no treballem per l'eix nacional, no hi ha cap garantia de poder defensar drets socials”

Laura Borràs

Cap de llista de Junts per Catalunya

Emma Pons Valls / Ferran Espada
BARCELONA

Laura Borràs (Barcelona, 1970) va entrar en política el 2017, i en menys de quatre anys ha fet una ascensió meteòrica fins a candidata a la presidència de la Generalitat, dirigint de forma fugaç la conselleria de Cultura i després sent portaveu de Junts al Congrés. Filòloga i professora universitària, és una de les cares visibles de la “transversalitat” que vol reivindicar la nova formació, que ha tallat tots els vincles amb l'extinta CDC i busca desmarcar-se d'una posició fixa en l'eix social per prioritzar el camí cap a la independència: “És una qüestió de supervivència nacional”.

Ha manifestat que si l'independentisme supera el 50% de vots reactivaran la declaració d'independència i faran els preparatius per fer-la efectiva. Què ha canviat perquè el 2017 no fos possible i ara sí?

Aquests tres anys no han servit per avançar cap a la independència per moltes circumstàncies. Governar amb presó, amb exili, amb repressió, no és fàcil. Amb tot, els demòcrates hem de ser obedients al mandat de les urnes, i per això nosaltres el que proposem és un full de ruta que permeti refermar aquest compromís sorgit de les urnes, perquè no ens passi el que ha passat en l'anterior legislatura.

De manera unilateral?

La negociació amb l'Estat espanyol seria la via més fàcil si l'Estat decidís que vol ser demòcrata abans que espanyol. Seria la millor de les vies. És una via que hem mantingut oberta en els termes que han de ser-hi. Amb l'amnistia com a punt de partida, i a partir d'aquí negociar sobre l'exercici del legítim dret a l'autodeterminació. Però per aquesta via fa falta algú a l'altre costat, i aquest algú només ha triat el camí de la repressió. Finalment, hem de preparar-nos per, quan activem la declaració d'independència, estar en disposició de defensar-la.

Com s'ha de defensar?

Tothom parla dels camins que hem de fer per arribar a la independència, però, en canvi, no hi ha pressió per demanar com es continuarà en una via com la de l'autonomia, que és a l'UCI i té mal pronòstic. Quan parlem d'independència ho fem per les xifres aclaparadores: com pot ser que els catalans paguin 72.000 milions d'euros i el pressupost de la Generalitat sigui de 28.000 milions d'euros? Com pot ser que dels impostos que recapta Catalunya, el 95% els recapti l'Estat i, amb el marge que tenim tan estret, hàgim fet el que han fet la resta de països d'Europa, que és donar

Borràs aposta per un Govern independentista unitari que no caigui en els errors de l'actual, creu que el Parlament ha actuat de “sucursal” del Suprem i considera que la gestió de la pandèmia ha empitjorat sense Torra

ajuts directes per no haver de lamentar mals majors després? Necessitem la independència com a via de supervivència com a país. L'Estat només té una via, que és la de la repressió.

Quin paper creu que pot tenir la taula de negociació en la resolució del conflicte?

Si hi hagués una taula de negociació amb voluntat de negociació tindria un paper absolutament crucial. Tanmateix, hem vist que ha estat un esquer, una excusa, que ha servit per a altres coses: per a una investidura, per a uns pressupostos, per votar estats d'alarma, però no ha servit per resoldre el conflicte polític. Això és prou evident en un any. Quan parlem de negociació, en parlem amb un sentit fort. No parlem de simulacre.

Aquesta legislatura s'han posat molt de manifest les diferències entre JxCat i ERC. Seria possible reeditar un govern de coalició com l'actual?

Nosaltres parlem de poder guanyar bé per governar bé. En l'anterior legislatura vam guanyar de 12.000 vots, però en canvi es va fer un govern pràcticament al 50%. Hem vist que aquesta fórmula no ha funcionat com nosaltres hauríem volgut. El president Torra va ser molt clar donant a legislatura per acabada quan la seva acta de diputat no va ser defensada al Parlament. Aquest és un símptoma del que no ha de tornar a passar: s'ha acabat la legislatura deixant caure l'acta del president Torra i fent-ho preventivament. El Parlament no només no pot paraitzar-se perquè l'Estat espanyol vulgui incidir en la repressió, sinó que no pot fer de sucursal del Tribunal Suprem. Farem govern amb totes les forces independentistes que tinguin representació parlamentària, perquè clarament estem compromesos per poder avançar cap a la independència, però sobre les bases d'un govern fort, cohesionat i que tingui clar quin és el mandat de les urnes.

I això es pot aconseguir amb la CUP?

Nosaltres fem aquesta proposta, amb nosaltres no s'ha de triar. La fórmula és la de l'1-O. Hi hem de ser tots, perquè prou complicada és la fita. Però hem de ser-hi tots volent avançar. No contemplem que s'hagi de triar entre un eix social i un eix nacional, perquè si no treballem per l'eix nacional no hi ha cap mena de garantia de poder estar en posició de defensar drets socials.

I per què no inclouen els comuns en aquesta fórmula, si aposten pel dret a l'autodeterminació?

Doncs no es nota. Quan algú està al govern, és per fer polítiques on es notin les conviccions profundes que un té. No avançarem cap a la independència amb partits

que no són independentistes, perquè la seva prioritat no és aquesta. Per nosaltres és una qüestió de supervivència nacional. Amb republicans com els comuns o els socialistes, l'Estat espanyol no necessita monàrquics.

Al programa aposten per "una nova forma" de gestió de la pandèmia més compatible amb l'activitat econòmica. Quina és aquesta fórmula, i, si ara ja estan al Govern, per què no l'han aplicada?

Jo crec que és evident que hi ha hagut una diferència molt important de com s'ha portat la pandèmia des que no tenim el president Torra al capdavant. Ara hi ha un Govern sense president, i penso que això es nota de manera molt clara. Portem al programa la reactivació del país, i des del punt de vista de salut, hem vist que no tot s'ha fet bé. Segurament hem de passar d'un model reactiu a mesures més proactives: sortir a buscar el virus, reforçar la traçabilitat, fer tests massius. Hem de fer cas dels experts i poder combinar la salut física i la salut econòmica. És una necessitat en el context de dependència en què ens trobem. El doctor Argimon [a qui Borràs planteja com a conseller de Salut si guanya] va ser clar: si poguéssim pagar, tancaríem.

I per què no es pot pagar?

Perquè nosaltres no gestionem els nostres recursos. Els podríem pagar, naturalment. La qüestió és que no ens retornen els impostos que paguem. Si volem reforçar el nostre sistema de salut, fan falta recursos. I Catalunya en té, el problema és que no els pot utilitzar. Aquesta és la tragèdia.

Pel que fa a l'emergència pel clima, aposten pel Pacte Verd Europeu, amb mesures com reduir el 50% les emissions fins al 2030. Aquesta via és realista, sense abandonar un decreixement econòmic?

Es pot fer un creixement sostenible. Hem d'apostar per l'agenda verda 2030 de manera inequívoca; hem d'estar en disposició de reduir les emissions de cara al 2035. S'ha de poder fer, perquè no tenim planeta B. Ho hem de fer i ho hem de fer ara, de manera dràstica. Per això parlem de la fiscalitat verda, perquè els que més contaminen siguin els que més tributin. Això ha de poder ser una prioritat de país. Hi apostem amb fermesa.

Què implicaria tenir per primera vegada una presidenta de la Generalitat?

Implicaria inaugurar un camí que fins ara ha estat vetat a les dones. Una normalització de la distribució del poder en l'esfera pública. La millor política d'igualtat és tenir una primera presidenta de la Generalitat de Catalunya. Ens guanyen 131 a 0; és una victòria per golejada.

"No podem pagar ajudes perquè no gestionem els nostres recursos, però els tenim"

"La millor política d'igualtat és tenir una primera presidenta de la Generalitat"

"La taula de negociació ha estat un esquer que ha servit per a altres coses"

En què és més d'esquerres vostè que el candidat socialista Salvador Illa?

Junts per Catalunya és un espai que ideològicament és molt plural, ric i divers. Prediquem la unitat, però també la practiquem. Però a molta gent només li interessa etiquetar-nos en un espai ideològic o en un altre. Quan el CEO ens explica la realitat dels votants, a nosaltres ens situa en l'àmbit del centre i centreesquerra, mentre que al PSC el situa més a la dreta. És clar que soc més d'esquerres que Salvador Illa, no se m'acudiria mai de la vida avalar polítiques repressives, el règim del 78, impedir que s'investiguin els atemptats del 17 d'agost, impedir una comissió d'investigació del monarca... Si això és ser d'esquerres, hem desvirtuat totalment unes categories que segurament no serveixen per definir el nostre temps.

Impost de successions sí o impost de successions no?

M'ho està centrant en una qüestió tributària, fiscal, d'una fiscalitat que a Catalunya, de moment i en l'escenari en què ens trobem, no pot ser justa. Quan Catalunya disposi de tots els seus recursos, parlem-ne, de fiscalitat. Mentrestant, JxCat, tenint en el seu interior un espectre d'opinions respecte a l'impost de successions, què ha fet, per responsabilitat? Garantir que els més vulnerables no es veiessin afectats per aquest impost. Nosaltres som progressistes, i la Laura Borràs és progressista.

Té un cas obert als tribunals que posa sobre la taula el risc que sigui inhabilitada. Si ho és mentre és presidenta, acatarà?

Em parla d'acatar una sentència d'un cas que no existeix, que no hi hauria de ser si hi hagués justícia, d'un judici que encara no ha tingut lloc, i d'una sentència inculpatòria. Si enceto el camí de dir què passarà si eventualment m'inhabiliten, li estic donant camí franc al Tribunal Suprem perquè em pugui inhabilitar. El marc mental no pot ser el de col·laborar amb els que apliquen la injustícia a través dels tribunals. Jo em quedo negant la major, que és que no hi ha cas. I que això és una persecució política, de vulneració dels meus drets, des del primer moment.

La CUP s'ha mostrat reticent a invertir-la per aquest cas. La preocupa que sigui un obstacle per arribar a la presidència?

S'agraeix la sinceritat. Ja vam veure quin paper va jugar la CUP en la investidura del president Turull; ara, si diuen això, la gent ja sap què vota. Hauran de decidir ells si volen estar al costat de la injustícia espanyola o al costat de la democràcia catalana.

Focus **Entrevista als candidats i candidates: Jéssica Albiach**

La cap de llista d'En Comú Podem, Jéssica Albiach, durant l'entrevista a 'El Quinze'.

“No entendríem que les forces d'esquerres no es possessin d'acord per tirar endavant el país”

Jéssica Albiach

Cap de llista d'En Comú Podem

Marc Font
BARCELONA

Jéssica Albiach (València, 1979) afronta les seves primeres eleccions com a cap de llista d'En Comú Podem amb l'objectiu de reforçar l'espai polític per convertir-lo en un actor clau que faci possible un canvi de govern a Catalunya. Ara mateix, però, els comuns són l'única força que advoca per una aliança a tres amb ERC i PSC, que tant Pere Aragonès com Salvador Illa refusen frontalment. Molt crítica amb l'actual Executiu autonòmic, Albiach també lamenta l'electoralisme del PSOE en qüestions com la regulació del preu dels lloguers o els indults als presos polítics.

Quin tipus de govern preveu que tindrà Catalunya després de les eleccions?

El que desitge és un govern d'esquerres. Fa molt de temps que tenim a Catalunya un govern que no està donant respostes a les necessitats que hi ha damunt la taula. Hi ha debats importants que s'han anat posposant, com el model productiu o que tenim un sistema econòmic que és injust i que està deixant molta gent enrere. La principal fractura que té Catalunya és la desigualtat, i necessitem donar-li una sortida progressista. També necessitem un govern que cregui en la taula de diàleg com l'única manera de canalitzar la solució al conflicte entre Catalunya i Espanya. I un govern que posi les persones i les cures al centre.

Quin paper pot tenir la taula de negociació en la resolució del conflicte polític?

Per nosaltres és una taula que és urgent, perquè arrosseguem un conflicte des de fa molt de temps, que està generant molt de patiment i hi ha temes per resoldre. Òbviament, el primer és la llibertat dels presos polítics, ho entenem com una urgència en termes humanitaris, perquè parlem de la vida de persones; en termes jurídics, perquè van retòrcer el codi penal per poder-los condemnar per sedició; i en termes polítics, perquè, si volem que a la taula del diàleg hi hagi una negociació sincera, necessitem la llibertat dels dirigents independentistes. Fins que aconseguim el referèndum no podem quedar-nos de braços plegats, i per això necessitem un calendari de reunions, un pla de treball i una proposta, que ha de ser acordada pels dos governs i votada pels catalans. Necessitem poder avançar en l'autogovern, en el blindatge del català i en la reforma del sistema de finançament per poder mantenir com cal els serveis públics, perquè és un sistema que és injust amb Catalunya i veiem com hi ha altres territoris que se n'aprofiten, mentre en paral·lel fan dúmping fiscal.

Reclama una sortida progressista a la crisi i aposta per reforçar l'autogovern i millorar el finançament català mentre no s'aconsegueixi un referèndum per resoldre el conflicte polític

PACO PERIS

Com s'arriba a un referèndum acordat si depèn d'un canvi en la correlació de forces a l'Estat?

Hem vist com el PSOE en altres moments de la seva història ha defensat el referèndum. I nosaltres insistim que, si volem arribar a complir el nostre programa, on apareix el referèndum pactat, necessitem tindre més força.

Estan sols defensant un govern que impliqui En Comú Podem, PSC i ERC, tot i que no necessàriament amb tots tres dins de l'Executiu. El veuen factible?

És que considere que és l'única alternativa al Govern de JxCat i ERC que tenim ara i que ha fracassat; no ha servit per avançar nacionalment ni socialment. Les relacions entre ells dos estan trencades. Tenint clar que tenim programes força diferents, no entendríem la incapacitat d'acord entre les forces d'esquerra per poder tirar endavant el país.

Si el govern a tres que proposen no és factible i només l'integressin dos partits, la preferència seria el Partit Socialista, amb qui ja governen a Barcelona i a l'Estat?

El que tenim clar és que els diputats i diputades d'En Comú estem treballant a favor del canvi, en cap cas servirien per invertir ningú perquè les coses segueixin igual.

Proposen un escut social català, amb mesures com una renda covid. En què consistiria? I com es finançaria?

La renda covid és una ajuda específica en forma de complement per a les persones que treballen o estan a l'atur però no arriben al salari mínim. És un complement per a les treballadores pobres, perquè puguin tenir unes condicions dignes de vida. Per finançar-la, per un costat tenim una reforma fiscal. Aquesta ha de ser la legislatura de la fiscalitat verda, és important que el Govern hi cregui. L'impost sobre vehicles contaminants s'ha quedat aturat amb la pandèmia, però n'hi ha dos més, els dels vaixells i les grans empreses contaminants, que no s'han desenvolupat.

L'impacte recaptatori de la fiscalitat verda, però, no és molt elevat.

La part que té més impacte pressupostari és successions, que JxCat vol derogar. Per altra banda, tenim els fons europeus, també la possibilitat d'arribar al 2,2% del dèficit [autonòmic], que són uns 5.000 milions més, i estem treballant en una reforma del sistema de finançament.

Les ajudes que ha impulsat el Govern de la Generalitat han estat insuficients?

Jo no he deixat d'insistir-li al vicepresident Aragonès que no és el moment de tancar l'aixeta, sinó de fer polítiques expansives.

Ha costat molt que es comencessin a donar les ajudes i no s'ha arribat a acords amb els principals sectors afectats. Aquests dies s'estan posant en marxa noves ajudes. Independentment que estiguem en campanya, és una bona notícia que s'obri l'aixeta, perquè fins ara s'ha anat molt amb el fre posat.

Una estadística de la Comissió Europea indica que l'Estat espanyol és el que menys esforç fiscal ha fet per afrontar la crisi. Sembla que les ajudes del Govern espanyol també han estat insuficients.

Considerem que el Govern central sempre ha d'anar a més, però quan es va fer aquest còmput no s'hi va incloure la política dels ERTO, que per a nosaltres va ser la gran aposta. Intermón Oxfam deia que 700.000 persones no han caigut en la pobresa gràcies als ERTO que i han permès que, mentre que el PIB ha caigut tres vegades més que en la crisi del 2008, l'atur hagi caigut la meitat. Si s'hi inclouen els ERTO, les ajudes se situen en poc més del 5%, per sobre del que han posat en marxa altres països europeus. Ara mateix estem treballant en dues mesures prioritàries. La primera és que també es donin ajudes directes als sectors més impactats per la crisi, i hi ha reticències dins del Govern. I l'altra és la llei de regulació del preu dels lloguers. Va ser aprovada a Catalunya i vam veure que el PSC hi va votar en contra, deia que per un tema de competències, i ara al Govern central ens trobem com el PSOE té congelada la llei fins que passi la campanya. És injust i irresponsable que estigui jugant electoralment amb la regulació del preu del lloguer, quan és una necessitat urgent.

El PSOE també fa electoralisme amb els indults i la tramitació de la reforma del delictes de sedició?

Sí, absolutament. Fa mesos que Jaume Asens està parlant amb Pedro Sánchez, el ministre de Justícia i la vicepresidenta Calvo, i quan ho començaven a veure clar arriba una convocatòria electoral i això s'està retardant. Asens i altres experts van preparar l'esborrany de la reforma i el ministre Campo [de Justícia] el té damunt la taula o en un calaix. El que està clar és que ho estan aturant. I el mateix passa amb els indults. Són temes amb els quals els partits no haurien d'estar jugant.

Al programa electoral defensen anar cap a una economia plural transformadora, on pesi menys el sector privat lucratiu, democratitzar els sectors estratègics, fomentar l'economia social i solidària, garantir el control democràtic del sistema financer... En això és molt similar al programa de la CUP. Per què costa tant que els dos partits s'entenguin?

Amb les companyes de la CUP coincidim al Parlament en moltes votacions en temes socials, econòmics, de defensa del territori o en mesures feministes. Però veiem que, quan arriben determinades votacions decisives, acaben facilitant la investidura de Puigdemont o Torra mentre neguen el vot perquè Pablo Iglesias pugui ser vicepresident de l'Estat. I ara ens tornem a trobar que la CUP no tanca la porta a invertir Laura Borràs.

Tot aquest tipus de mesures que proposen difícilment encaixen amb la visió de Maurici Lucena, que serà el conseller d'Economia si Salvador Illa és president. El Partit Socialista vol repetir l'esquema del Govern espanyol amb una persona molt ortodoxa i liberal al capdavant de l'àrea econòmica?

Jo diria que pertany al sector més neoliberal del partit. Al senyor Lucena l'he definit com el Calviño català. El que és evident és que el Partit Socialista té grans temptacions de mirar molt més a la dreta que els seus votants, i només cal recordar els suposats que Sánchez va negociar amb Ciutadans.

Com s'haurien de gestionar els fons europeus per evitar que beneficiïn sobretot les grans empreses?

És important que durant la tramitació dels decrets ens posem a treballar, perquè els fons han d'anar a parar també a les pimes. Amb les energies renovables ens preocupa que siguin grans empreses les que vagin al territori i escullin directament. Cal un lideratge públic, que vagi de la mà dels municipis i que, de manera democràtica i participada, puguem escollir els projectes perquè no es converteixin en una bombolla. En la gestió dels fons també hi han de participar els ajuntaments. Fins ara la Ge-

neralitat no ho ha fet bé, perquè ha funcionat més com una finestreta única que marcant quines havien de ser les línies dels projectes. Caldria una taula amb les entitats, els agents socials i els agents econòmics per veure quines són les necessitats del país. No són les empreses qui ens les han de dir, sinó que és allò públic qui ha de dir quin és el país que volem.

També defensen l'enfortiment del servei públic. Té la sensació que ara és més fàcil assolir un consens polític per aconseguir-ho, perquè hi ha un suport social majoritari?

Jo estava convençuda que dins de la desgràcia de la pandèmia s'havia obert una finestra per blindar allò públic, perquè s'havia creat un consens a nivell social, però aquest consens no arriba a traslladar-se a l'àmbit polític. Fa uns dies, en un debat electoral, només la CUP i nosaltres parlàvem de desprivatitzar i de desfer aquest entramat sociovergent en el qual al final no saps el que és públic, el que és privat, el que és concert, el que està externalitzat i on hi ha afany de lucre. La resta de forces en cap cas barraven el pas a l'afany de lucre i al fet que hi hagi gent que estigui fent negoci amb la nostra vida i la nostra salut.

Proposen que el 2030 el parc d'habitatge públic a Catalunya sigui del 15%, quan ara és de l'1,5%. Com es fa?

Doncs, mira, només aquest any l'Ajuntament de Barcelona està fent 2.000 habitatges públics, mentre el Govern de la Generalitat n'està fent 30. No necessàriament s'han de construir més pisos, sinó que hem d'incorporar pisos de grans tenidors i de fons voltors al parc d'habitatge públic. Han de tenir l'obligació de posar part dels pisos buits en lloguer social.

“Fins que aconseguim el referèndum no podem quedar-nos de braços plegats”

“El PSOE està fent electoralisme amb els indults i la reforma de la sedició; ho està aturant”

“Només la CUP i nosaltres parlem de desprivatitzar els serveis públics”

Focus **Análisis de los programas electorales: vivienda**

¿Qué proponen los partidos para proteger el derecho a la vivienda?

Repasamos las posiciones de las formaciones políticas catalanas sobre la regulación de los alquileres, los desahucios o la ocupación

Maria Rubio
BARCELONA

Las elecciones del próximo 21 de febrero echan el cierre político a una década palíndroma que empieza y acaba con crisis económicas. Ambas han sido categóricas en lo que atañe al derecho a la vivienda: si en 2008 la crisis financiera llegó con una ola de desahucios por impago de hipoteca, la actual ha acabado de hacer mella en las dificultades para acceder a una vivienda digna. A estas elecciones catalanas le preceden un goteo sin fin de desahucios, una regulación de alquileres catalana en la cuerda floja y la reciente suspensión de parte de la ley de emergencia habitacional a propuesta del PP. ¿Qué es lo que dicen los programas políticos de los partidos sobre todo ello para el próximo 14-F?

Peligra la regulación del alquiler

Una de las grandes victorias del movimiento por el derecho a la vivienda en Catalunya ha sido la aprobación de la regulación de alquileres el pasado septiembre, la primera en todo el Estado español. Cinco meses después, el Tribunal Constitucional (TC) admitía a trámite el recurso del Partido Popular contra la ley al considerar que el Parlament no tenía competencia para ello. Parece que la única opción para que la regulación se mantenga a flote pasa por las manos del Gobierno español de coalición aprobando una legislación esta-

Activista de la PAH con un cartel contra el recurso al decreto de acceso a la vivienda.

Consenso para las personas sin techo

Una de las políticas que más consenso genera en los programas es el llamado *Housing first*, destinado a las personas sin techo, mediante el cual se prioriza ofrecer una vivienda estable a cualquier persona para, a partir de ahí, trabajar otros elementos de exclusión social. De esta manera se quiere evitar que las personas sin techo se vean obligadas a pasar continuamente de pensión en pensión, algo que comparten partidos tan diferentes como ERC, Comuns o Ciutadans. Aun así, la limitación del parque público de viviendas y la saturación de las mesas de emergencia habitacional hacen difícil su puesta en práctica sin que se acompañe de otras medidas.

tal, y así lo pactaron en un acuerdo de Gobierno el PSOE y Podemos.

Aun así, de momento el PSC de Salvador Illa no hace ninguna referencia en su programa al blindaje de esta ley, y es que los socialistas no han dado a entender nunca que se hicieran suya esta propuesta. Por su parte, En Comú Podem de Jéssica Albiach promete “instar al Gobierno del Estado a la regulación del alquiler”, una formulación singular, teniendo en cuenta que los morados son parte del Ejecutivo español. También llaman al despliegue de la propia ley, lo mismo que hace ERC, quien se propone aprobar una Ley de Arrendamientos Urbanos catalana.

Por su parte, JxCat, aunque no se refiere nunca explícitamente a la regulación de los alquileres, llama a recuperar “la legislación en materia de vivienda ante los recursos del PP” y a hacer del alquiler “la opción más atractiva”. En el historial del partido que tiene como presidenciable a Laura Borràs destacan las trabas que mostraron a última

Manifestación en el parque de la Ciutadella en defensa del decreto de la vivienda tumbado por el Tribunal Constitucional.

El reto de ampliar el parque de vivienda pública

Catalunya está lejos del objetivo del 15% de vivienda social. Algunos partidos apuestan por recuperar inmuebles de grandes tenedores

M. R.
BARCELONA

La mayoría de partidos también se proponen la ampliación del parque de vivienda pública, que en Catalunya no llega al 2%, mientras que la ley prevé el objetivo de un 15% en 2027: “Queremos que la vivienda sea un sistema tan público como lo es la educación o la sanidad”, reivindica el portavoz del Sindicat de Llogateres, Jaime Palomera. Destacan algunas propuestas como la de exigir el retorno del rescate bancario de la anterior crisis con la cesión del 30% de las viviendas del Sareb propugnada por ERC, o la expropiación de edificios vacíos de fondos buitres por parte de la CUP. El portavoz de la PAH, Juanjo Ramon, recuerda que el método más rápido para atajar la emergencia es la cesión: “La ley 24/2015 ya obligaba a la cesión de uso de viviendas vacías de grandes tenedores”. En este último punto ponen el énfasis los comuns, instando a hacer un censo de pisos vacíos, que también apoya la CUP.

Aun así, Palomera apunta que es tan importante ampliar el parque público de vivienda como regular el privado. En esta línea, el PSC, ERC, comuns y la CUP hacen propuestas para limitar o eliminar el uso de viviendas para turistas. Los socialistas proponen dar poder de denuncia a las comunidades de vecinos y ERC busca “mejorar la ratio coste-renda” de la vivienda limitando usos que no sean sociales, mientras los comuns recogen una retahíla de limitaciones para las licencias de pisos turísticos en las zo-

nas con más demanda o restringir fórmulas como el alquiler de días o de habitaciones. La CUP quiere retirar las ayudas y subvenciones a la explotación de vivienda de uso turístico, así como gravar fiscalmente los inmuebles turísticos desde los municipios.

De dónde saldrá el dinero para impulsar las políticas de vivienda podría cambiar mucho según el color que se imponga el 14-F. Algunos proponen una larga lista de sanciones fiscales a los grandes tenedores para gravar malas prácticas en el ámbito de la vivienda y la acumulación de inmuebles para sacar un rédito económico, como lo hacen los comuns y la CUP: eliminar las Socimi y sus privilegios fiscales, así como los de la iglesia, o sancionar a los que incumplan los índices de precios. Los anticapitalistas también piden considerar que alguien es un gran tenedor a partir de los tres inmuebles en propiedad y no a partir de los diez, como dice la legislación.

Manifestación a favor del decreto.

Sindicat: “Queremos que la vivienda sea un sistema público, como la educación”

ERC pide un retorno del rescate bancario con un 30% de viviendas de la Sareb

El PSC elude regular los alquileres y los comuns se comprometen a “instarlo al Gobierno”

Jaime Palomera (Sindicat): “No se está sancionando a quien no cumple la ley”

La CUP defiende ocupar hasta que la Administración garantice vivienda para todos

pié en la dación en pago, la mediación obligatoria o la pobreza energética, algo que también aborda la CUP, ambos pidiendo la condonación de las deudas con las empresas energéticas. Las buenas intenciones se acabaron este enero, cuando el TC volvió a trocear la ley catalana y levantó la obligatoriedad de ofrecer alquiler social.

Aun así, el portavoz del Sindicat de Llogateres, Jaime Palomera, critica que durante la última legislatura el Govern no haya aplicado una sola sanción a los grandes tenedores de pisos que han incumplido la 24/2015, algo que implica al Ejecutivo de ERC y JxCat, y en especial al Departament d'Empresa, encargado de las sanciones a través de la Agència Catalana del Consum, antes dirigido por la candidata del PDeCAT, Àngels Chacón, y ahora por Ramon Tremosa (JxCat): “La ley es perfecta para prevenir que se llegue a los desahucios. Y no se está sancionando a quien no la cumple”, critica Palomera.

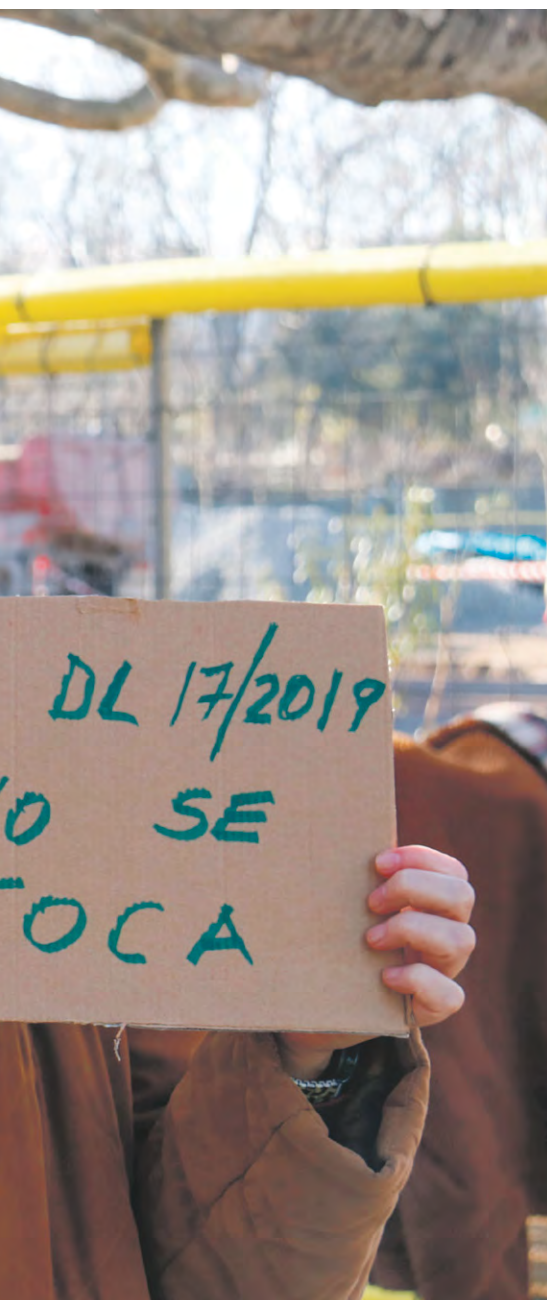
Ninguna mención hace el PSC acerca de la moratoria de lanzamientos, aunque habla de “proteger a las familias vulnerables contra los desahucios” impulsando mediación y dotación económica de programas para ayuda al alquiler. Lo mismo piden Comuns y ERC, quienes también abogan por mejorar la accesibilidad de las ayudas. La CUP exige directamente la suspensión inmediata de los desahucios, así como prohibir que se envíen las unidades antidisturbios a ejecutarlos.

Ciudadanos y el PP dedican parte de sus propuestas a “la lucha contra la ocupación”, en especial los de Carlos Carrizosa, quienes son partidarios de dotar de más recursos a la Policía o de ofrecer asistencia jurídica y psicológica para “las víctimas de la ocupación”. En el lado opuesto, la CUP pide “defender la ocupación” hasta que la administración pública no pueda hacerse cargo de garantizar el derecho a una vivienda justa.

hora en las negociaciones sobre la regulación, que indignaron enormemente al Sindicat de Llogateres, y que al final retiraron ante la presión social. La CUP de Dolors Sabater llama a la regulación de alquileres, pero también a crear un índice de precios que responda al salario medio de los trabajadores y no al precio del mercado.

Los desahucios no han parado

La cara más oscura de la emergencia habitacional son los desahucios, contra los cuales el entramado de sindicatos de vivienda ha generado un auténtico parachoques. La Generalitat y el Gobierno estatal aprobaron moratorias para que se frenaran, pero nunca fueron suficientemente garantistas con la ciudadanía como para que no se practicara un lanzamiento más. ERC pide desplegar el decreto ley 24/2015 que obligaba a los grandes tenedores a ofrecer alquileres sociales a familias vulnerables antes de ser desahuciadas, así como lo hacen los comuns, quienes también hacen hinca-

BLANCA BLAY-ACN

CAROLA LÓPEZ-ACN

Focus **Anàlisi dels programes electorals: cultura**

Cultura, una campanya amb moltes propostes i pocs recursos

De la cultura se'n parla molt, però es prioritza poc. Analtzem algunes de les principals propostes culturals dels partits que aspiren a governar Catalunya després de les eleccions

Lídia Penelo
BARCELONA

Comparar les propostes culturals dels programes electorals és una mica com quan busques l'agenda cultural al diari: si l'obres pel darrere la trobaràs

abans. Tots els partits enalteixen les virtuts de la cultura, però, a l'hora de repartir pressupostos, la cultura s'emporta una xifra anorèxica. Curiosament, llegint les principals propostes es troben molts objectius compartits. Totes les candidatures tenen present que la pandèmia de la covid ha despullat el sector cultural i s'ha destapat un cos malnodrit i vulnerable. Potser per això tots coincideixen a apuntar que calen polítiques culturals adequades, i proposen un munt d'objectius compartits: l'elaboració de l'estatut dels creadors, reduir l'IVA, redactar la llei de les arts, la llei catalana d'autoria, aplicar la Llei del Cinema vigent, desenvolupar el mapa de lectura pública, reforçar la xarxa de biblioteques... Així com implementar unes polítiques culturals igualitàries per pal·liar els greuges que pateixen les dones. Les especificitats de cadascú les filem a continuació, perquè, com deia Montserrat Roig, "la cultura és la forma més revolucionària de fer política".

Junts per Catalunya

La llista liderada per Laura Borràs inclou la cultura en el darrer bloc del programa, dins de l'epígraf "la cohesió social". Primer es

Acte per demanar el 2% del pressupost per a la cultura, el març passat a Barcelona.

prioritza la democràcia i la prosperitat, tot i que consideren la cultura un "pilar de l'Estat del benestar". Tenen previst destinar el 2% del pressupost de la Generalitat a cultura, i altres punts compartits amb altres formacions, com formalitzar l'estatut de l'artista, defensar l'establiment d'un IVA cultural superreduït, elaborar una llei de mecenatge, crear l'oficina de la propietat intel·lectual i convertir Catalunya en referència internacional del món audiovisual. Ara bé, el català és l'artèria principal. Per això, defensen uns mitjans de comunicació públics i privats que vetllin per la llengua, i que la CCMA reforci els vincles amb els altres territoris de parla catalana. També aposten per la preeminència del català com a llengua pròpia i volen reestructurar el Consorci per a la Normalització Lingüística.

Esquerra Republicana

La candidatura de Pere Aragonès vol "una República creativa amb una ciutadania crítica", on la cultura sigui un "poderós instrument de canvi social" amb el català com a llengua vehicular. Al programa dediquen força espai a parlar del pla de rescat de la cultura. Pretenen augmentar la despesa en

El català, un aspecte clau dels programes

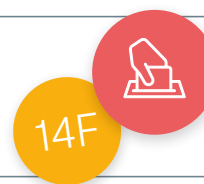
En una nació sense Estat com és Catalunya no és estrany que la qüestió de la llengua sigui el pal del paller de molts dels programes electorals. Tant si el català és una qüestió prioritària, com si l'ús social del català s'evita i no se'n parla, la llengua esdevé un indicador important, que va molt més enllà de l'àrea cultural.

La Setmana del Llibre en català.

Totes les candidatures a les eleccions tenen present que la pandèmia ha despullat el sector cultural. A la imatge, butaques de la Sala Beckett aquesta tardor.

Eleccions
al Parlament

cultura a 200 € / habitant, amb el compromís del Govern d'aportar-hi un 35%, és a dir, 70 € / habitant. També reclamen la rebaixa de l'IVA cultural amb l'objectiu d'arribar al 0%, i tota la resta de punts compartits exposats. ERC vol que el català sigui d'ús normal i preferent a les administracions públiques. Instaran l'Estat i la Unió Europea perquè el català i l'occità siguin llengües oficials al Parlament Europeu. Volen impulsar el català en el món audiovisual i digital, fomentar la creació de continguts en català a les xarxes socials, vetllar per la immersió lingüística i repensar el Consorci per a la Normalització Lingüística. ERC no oblidarà l'etiquetatge en català, que consideren un segell de qualitat i una garantia de drets lingüístics. També volen fer efectius els acords de la Declaració de Palma i consolidar els Països Catalans.

Partit dels Socialistes

Per la llista encapçalada per Salvador Illa, la prioritat és la salut i els serveis públics. Conceben un model cultural al servei de la ciutadania. Critiquen obertament que "governos nacionalistes i independentistes" hagin "emprat la cultura com a objectiu polític

JxCat té previst destinar el 2% del pressupost a cultura i té el català com a artèria principal

ERC vol que la cultura sigui un "poderós instrument de canvi social"

a favor d'una ideologia". També subratllen que és un recurs econòmic d'enorme potencial que representa el 3,4% del PIB i el 4,9% de l'ocupació. El PSC ha dissenyat un nou "govern de la cultura" on estan previstos els punts compartits citats anteriorment. A banda, destaca la intenció d'impulsar un bonus cultural i descomptes per a determinats col·lectius, per garantir l'accés a la cultura; i la reactivació del CoNCA. També tenen previst promoure la cultura tradicional i popular d'entitats regionals i d'altres països, però el PSC no parla de l'ús de la llen-

gua, ni tampoc de la projecció internacional de la cultura catalana. Ara bé, a l'hora d'exposar l'aplicació del cens d'artistes o altres punts, sempre tenen present la col·laboració del Govern d'Espanya.

Ciutadans

La candidatura encapçalada per Carlos Carrizosa, seguit per la periodista Anna Grau, demana incrementar el pressupost per a cultura i que s'arribi gradualment al 2%. També proposen un bonus cultural per als joves per potenciar el consum cultural. Per Ciutadans, la cultura catalana està empobrida no només per raons econòmiques, sinó també perquè no es difon la cultura de tots els catalans. En aquest sentit, es mostren crítics amb el CoNCA i la Institució de les Lletres Catalanes. Pel que fa a models culturals, Anna Grau demana replicar el model madrileny com a única salvació per al sector. També volen una Diada de Catalunya "més alegre" i proposen que l'11 de Setembre se celebri per Sant Jordi.

Catalunya en Comú-Podem

La llista de Jéssica Albiach és l'única que desplega mesures per ajudar la cultura de base. Però anem a pams. Els comuns inclouen la qüestió de la llengua en el primer bloc del programa. "El català i el castellà, llengües emprades per la majoria dels catalans i les catalanes, són i han de continuar sent les llengües oficials a Catalunya", però reconeixen l'ús preferent del català. Pels comuns, la promoció cultural està al servei de la ciutadania i els creadors, i volen capgirar la dinàmica de mercat i privatització promovent infraestructures associatives amb vocació de servei públic. Proposen un xec cultural per a les famílies amb ingressos inferiors a 1,5 de l'IRSC; destinar el 30% de l'1% cultural a la creació, i aplicar un 30% del pressupost de la taxa turística del fons de foment al turisme a polítiques del patrimoni. També volen recuperar el CoNCA i establir concursos públics oberts i independents per a la direcció dels equipaments. Destaca el bloc de mesures dedicades a la memòria històrica i democràtica.

Candidatura d'Unitat Popular

La candidatura encapçalada per Dolors Sabater prioritza una renda bàsica universal. I no només per combatre la precarització laboral, sinó també per fomentar la creativitat i el consum cultural. Engloben les propostes culturals dins l'apartat de Drets i Llibertats, i comencen per la llengua: "Cal tenir present que la minorització i reculada del català no s'ha aturat i que els atacs contra la llengua arreu dels Països Catalans són creixents". Davant d'això, la CUP proposa un model lingüístic bastit en un nou context sociolingüístic, en el qual, a banda del català, l'occità, el castellà i el francès, conviuen moltes altres llengües. A més dels punts compartits ja citats, presenten

El PSC critica que s'hagi "emprat la cultura com a objectiu polític a favor d'una ideologia"

Cs aposta per una Diada de Catalunya "més alegre" i fer l'11 de Setembre per Sant Jordi

Els comuns volen capgirar la dinàmica de mercat i privatització de la cultura

mesures específiques per acabar amb la precarietat laboral i erradicar les males pràctiques. Volen una gestió directa pública dels serveis i dels equipaments culturals. Proposen una contractació directa, eliminar els processos d'externalització, promoure auditories externes i evitar privatitzacions. Destaca el suport a la creació cultural vinculada al col·lectiu LGBTI i recuperar-ne la memòria històrica.

Partit Demòcrata

Per a la candidatura encapçalada per Àngels Chacón i parapetada per Joana Ortega, "és el moment de tenir les idees clares". No volen més experiments ni disputes, diuen; potser per això han triat el lema de "Governar bé" i al programa hi ha molta mesura econòmica i molta ambició de país. Asseguren tenir previst un "canvi de paradigma vers la cultura" i comencen pel model d'immersió lingüística. Volen assegurar l'ús intensiu del català als centres educatius i exigir l'oficialitat del català i l'occità –aranès a l'Aran– a les institucions europees. Volen revisar les normatives del sector i, quan el virus estigui controlat, "reactivar les activitats ofegades per la covid". També volen potenciar el paper estratègic del CoNCA, desenvolupar una llei de mecenatge i l'anomenat "IVA superreduït". Per promocionar els creadors i incentivar el talent volen practicar el concepte de "cultura km 0".

Partit Popular

Ha traçat un pla de rescat de la cultura que a grans trets es fonamenta en crèdits i reduccions fiscals. Vol combatre la precarietat laboral millorant la gestió de les institucions culturals. Una de les prioritats és potenciar la ciutat de Barcelona com a cocapital cultural d'Espanya. També volen intensificar la presència del patrimoni cultural "dels grans museus nacionals espanyols" a Catalunya i que el Museo del Prado tingui una delegació permanent a Catalunya.

Una nit electoral de suspens

Marina Llansana Rosich
Filòloga i periodista

Pot semblar contradictori, però les eleccions d'aquest diumenge reuneixen dues característiques innegables: d'una banda, el desinterès d'una gran part de la ciutadania fatigada per la pandèmia i per la desorientació política general i, al mateix temps, un interès enorme des del punt de vista de les conseqüències polítiques que poden comportar els resultats.

Poques vegades com ara les enquestes deixaven un escenari tan obert quaranta-vuit hores abans d'unes eleccions catalanes, amb tres partits pràcticament empatats que es disputen la primera posició, una majoria independentista que trontolla, i

una gran bossa de votants indecisos –quasi dos milions– que poden fer capgirar com un mitjó l'escenari polític català. La nit electoral de diumenge promet ser d'infart i deixarà molts titulars per a la història.

El primer que caldrà analitzar la nit de diumenge, amb la calculadora a la mà, és si els resultats de les urnes garanteixen un president independentista o si, per contra, l'efecte Illa ha funcionat i el candidat del PSC té opcions d'aconseguir la presidència amb el vot de Cs, PP i Vox, encara que sigui amb la mateixa tècnica de suport passiu amb què Ada Colau va arribar a ser alcaldessa de Barcelona. Així doncs, aquesta és la magnitud del dilema: Catalunya tindrà els pròxims dies o bé un president independentista o bé un president votat per la ultradreta, una opció que fa pocs anys era impensable. Diu molt de la cultura democràtica d'un país que hagi incorporat un partit feixista a l'escenari polític per la porta gran amb una naturalitat que fa esgarriar.

Abans d'arribar a dilucidar el nom del pròxim president de la Generali-

tat, però, el mateix diumenge les urnes resoldran moltes altres incògnites: La por al contagi ha fet créixer l'abstenció com apuntaven les enquestes? La gestió de la pandèmia ha afavorit o ha perjudicat al Govern? L'efecte Illa existeix i ha servit per mobilitzar el tradicional votant socialista de l'àrea metropolitana? Com ha afectat la trencadissa a l'espai convergent? El PDeCat de Mas i Chacón ha entrat al Parlament? L'independentisme ha aconseguit superar l'anhelada xifra del 50% del vot? I, al bloc unionista, qui s'ha beneficiat de la clatellada de Cs? El PSC s'ha beneficiat de forçar les eleccions el 14 de febrer i no al maig com proposava Pere Aragonès? La sortida dels presos en tercer grau durant la campanya ha reforçat els partits independentistes o, per contra, ha donat ales als partits del 155 i a la repressió?

I aquestes no són les úniques incògnites. Probablement, de totes les respostes que ens proporcionarà la nit electoral, la més interessant serà sobre l'estratègia de l'espai independentista. Desorientat i amb molts enfrontaments interns, el bloc sobiranista arriba a les eleccions en baixa forma i amb dos plantejaments estratègics diferents: d'una banda el d'ERC, que assumeix els aprenentatges del 2017 i recorda la necessitat d'acumular més suports abans de fer un nou embat democràtic a l'Estat, i d'altra banda el de JxCat, amb un discurs adreçat a l'independentisme ja mobilitzat i la determinació de tirar pel dret.

Si es confirma el que apunten les enquestes i ERC guanya les eleccions, la victòria suposarà un aval incontestable a la feina de formiga que fa temps que fan els republicans per penetrar a les àrees metropolitanes i fer pujar al carro de la república catalana persones que mai havien format part del tradicional espai independentista, amb l'objectiu no només d'ampliar la majoria social a favor de la república catalana sinó de construir la "Catalunya, un sol poble" que forma part de l'ADN del partit des de l'època de Carod-Rovira.

En qualsevol cas, tota la nit girarà al voltant d'una xifra: la meitat més u de 135. La suma d'ERC, Junts, la CUP

"Aquesta és la magnitud del dilema: Catalunya tindrà els pròxims dies o bé un president independentista o bé un president votat per la ultradreta, una opció que fa pocs anys era impensable"

i uns eventuais tres escons del PDeCAT igualaran els 70 diputats que té ara l'independentisme o, almenys, arribaran a la xifra màgica dels 68? Si és així, l'escenari que s'obre no és gaire diferent del que hem tingut fins avui, i la formació de govern s'allargarà probablement unes quantes setmanes. Si, per contra, l'independentisme perd la majoria absoluta, la política catalana entra a la dimensió desconeguda, i podríem arribar a veure autèntiques maniobres de funambulisme parlamentari per investir un govern de PSC i Comuns gràcies a PP, Cs i Vox, tres partits que tindrien –en això sí que coincideixen les enquestes– un paper residual en la política catalana si els socialistes no els donen oxigen.

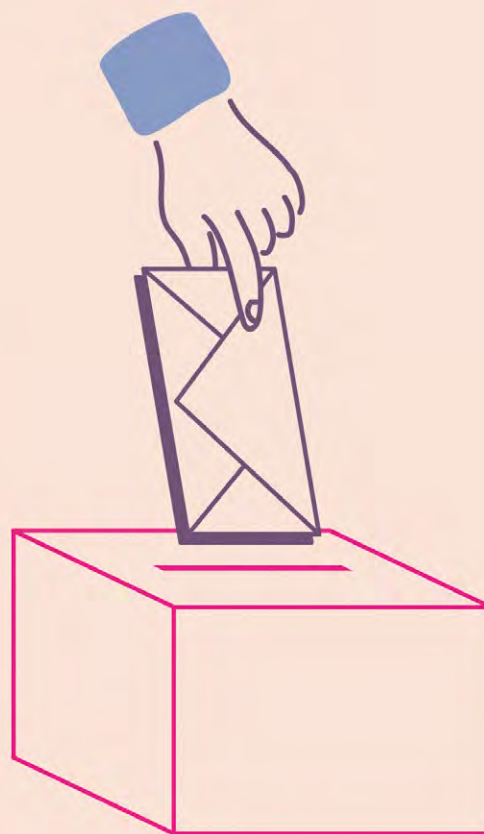
Moltes incògnites per a una nit electoral de suspens que, d'entrada, només ens deixa una certesa: per a la immensa majoria de la gent ja s'haurien pogut celebrar al maig; haurien estat uns comicis amb menys riscos, més vacunes i probablement més vots dins les urnes.

El dibuix de l'Eneko

14F 2021

Eleccions al Parlament de Catalunya

PROTOCOL COVID 19

Per la salut de tothom, **hem pres totes les mesures per fer del vot un dret segur.**

Es recomana votar en les
franges horàries establertes

Ventilació

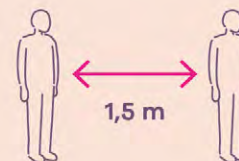
Espais desinfectats

Higiene de mans

Mascareta obligatòria

Distància de seguretat

Hasél, a prisión en contra de la legislación internacional

El primer rapero encarcelado en Europa estará en España. Expertos en derecho penal defienden que la legislación española es demasiado estricta y puede estar vulnerando los derechos humanos

Guillermo Martínez
MADRID

El rapero Pablo Hasél entrará en prisión para cumplir una pena de nueve meses de privación de libertad, un tiempo que llegará hasta los dos años y medio debido a las multas económicas que lleva aparejada su sentencia condenatoria y que no liquidará. Tres son los delitos: injurias a la corona, enaltecimiento del terrorismo e injurias a las instituciones del Estado. La sala de lo penal de la Audiencia Nacional (AN) ha dictaminado su ingreso en prisión en contra de la postura del Ministerio Fiscal, la única parte de la acusación en el proceso, y la defensa. Para el letrado del cantante se trata de una cuestión política e insólita que marca un precedente peligroso, mientras que desde Juezas y Jueces para la Democracia (JpD) afirman que no es tan raro que suceda. La Plataforma por el Derecho a la Libertad de Información (PDLI) defiende que el proceso no ha atendido a los estándares internacionales exigidos respecto a la libertad de expresión.

El 29 de enero Hasél se enteraba de su inmediato ingreso en prisión. La sala penal de la AN le daba diez días para presentarse voluntariamente en cualquier centro penitenciario. La decisión del Tribunal presidido por Concepción Espejel, y que cuenta con los magistrados Francisco Javier Vieira y María Riera, sorprendió al abogado del rapero, Diego Catriel Herchhoren: “Dictaminan su ingreso en prisión haciendo su propia valoración y sin atender a ninguna de las cuestiones explicitadas en los informes de la defensa y la Fiscalía, desde donde nos posicionamos a favor de la suspensión de la condena”. Desde su punto de vista, la resolución responde a “las cuestiones políticas de la sala”: “Es una Sala muy vincu-

lada al legado que el PP mantiene en el Consejo General del Poder judicial (CGPJ) y saben que haciendo esta maniobra generan un problema al actual Gobierno. PSOE y Podemos se han comprometido a derogar buena parte de la legislación represiva que el PP impulsó y ahora van a tener que afrontar que el primer rapero encarcelado en Europa esté en España”.

El letrado también afirma que “la revancha del Tribunal es real y más o menos tangible” si se atiende al auto de suspensión de la entrada en prisión. Dicho auto, redactado por Vieira expresando el parecer unánime de la sala, recoge como fundamentos jurídicos que serán condiciones necesarias para dejar en suspenso la ejecución de la pena que el condenado haya delinquirido por primera vez; que la pena o la suma de las impuestas no sea superior a dos años; i que se hayan satisfecho las responsabilidades civiles. Así pues, el magistrado afirma que “los hechos por los que ha recaído la sentencia ejecutoria fueron cometidos entre 2014 y 2016, parte de ellos, por tanto, cuando ya era firme la sentencia en la que fue condenado el penado como autor de un delito de apología del terrorismo a la pena de dos años de prisión”, tal y como recoge el documento al que ha tenido acceso *Público*.

Vieira, tras explicitar los antecedentes penales de Hasél –delito de resistencia o desobediencia a la autoridad o sus agentes–, concluye que “ni las circunstancias personales del reo, ni la naturaleza de los hechos, ni su conducta puede hacerle merecedor de tal beneficio [la suspensión de la pena]”. A este respecto, el abogado de Hasél no duda en considerarle un “preso político”: “La sala también lo considera así debido a que le condenan por una serie de reproches que realiza hacia algunas instituciones del Estado, como la monarquía y las Fuerzas de Seguridad, además de hacer un ejercicio de memoria para con las víctimas caídas a manos de las Fuerzas del Estado, así que es un preso político, aunque el Gobierno no lo quiera reconocer”.

Los estándares internacionales

Yolanda Quintana, secretaria general de la PDLI, no entra a valorar la decisión de no suspender la entrada en prisión, si bien defiende que “en este caso ha fallado todo”. Según la Plataforma, la sala penal de la AN “ha aplicado una normativa que hace falta reformar porque no cumple con los estándares internacionales al aplicar el delito de injurias y enaltecimiento del terrorismo cuando muchos organismos instan a España para que los modifique”. Entre estos se cuentan la ONU y la Unión Europea: “No es algo opinable o negociable, o algo sobre lo que un partido político pueda decir que no es el momento de hacer. Los legisladores y Justicia tienen que hacer sus deberes”. Asimismo, la PDLI recuerda que en la

sentencia condenatoria se utilizaron conceptos como “libertinaje de expresión” por parte del Tribunal de la AN, conceptos que tildan de “predemocráticos”.

“El delito de enaltecimiento del terrorismo en el Código Penal siempre ha estado al margen de los estándares internacionales, ya que cuando se aplicaba con algunas bandas terroristas activas conllevó el cierre de medios de información vulnerando la libertad de expresión”, en palabras de Quintana. Asimismo, no duda en defender que el riesgo de este tipo de sentencias y la legislación por las que se aplican tienen un efecto disuasorio: “Expresiones que podrían decirse se dejan de decir por miedo a una legislación muy dura. Por eso son tan firmes los estándares internacionales con España, porque todo ello tiene serias consecuencias en torno a la libertad de expresión”.

Fernando de la Fuente, experto en derecho penal, magistrado de la Audiencia Provincial de Madrid y viceportavoz de JpD aporta la visión técnica: “Lo normal y razonable es que una pena inferior a dos años no se ejecute porque suele ser bastante inadecuada desde el punto de vista de la reinserción. Las penas cortas privativas de libertad no tienen un efecto resocializador sino lo contrario, por lo que se suelen buscar alternativas”. El magistrado explica que el Tribunal tiene la facultad discrecional a la hora de decidir sobre esta cuestión: los informes de las partes no son vinculantes, sin olvidar que discrecionalidad no significa arbitrariedad.

De la Fuente agrega que, en un alto porcentaje, el Tribunal suele seguir el criterio de la Fiscalía, pero no tiene por qué ser así. También señala que “esta sentencia hace que continúe el debate en torno a los límites entre la libertad de expresión y el derecho al honor”. “Nos invita a reflexionar sobre si tenemos una legislación especialmente dura en materia de reproche al ejercicio de la libertad de expresión”, concluye.

No es habitual que no se suspenda la entrada en prisión de un condenado a nueve meses

“Es un preso político aunque el Gobierno no lo reconozca”, asegura el abogado del rapero

Yolanda Quintana (PDLI): “La normativa no cumple con los estándares internacionales”

Pablo Hasél en el Concert per la Llibertat.

Tecnócratas

El retorno de los centauros

Àngel Ferrero

Italia intenta salir de su última crisis política, pero muchos creen que un “ejecutivo técnico” como el que se le ha encargado formar a Mario Draghi podría en realidad preparar el terreno a la siguiente

En *Carretera a Volokolamsk*, el dramaturgo Heiner Müller definió poéticamente a los burócratas como centauros: “Debajo un escritorio, arriba aún hombre, ya no hombre, sino hombre-máquina, un hombre-mueble o un mueble-hombre”. El carácter impersonal y reglamentado y su jerarquía basada en méritos profesionales son algunas de las cualidades más apreciadas de la burocracia y que en el siglo XX se han intentado no trasladar, sino convertir, en auténticos sistemas políticos. La bicha es tecnocracia y ha vuelto a los medios con la presidencia de Joe Biden en los Estados Unidos, y ahora también en Europa tras el encargo del presidente italiano, Sergio Mattarella, al expresidente del Banco Central Europeo (BCE) Mario Draghi de formar gobierno.

“Desde fuera parece como si la crisis política en Italia se hubiese resuelto”, escribía el economista Wolfgang Münchau en *Euro-Briefing*, “pero no pensamos que eso sea así”. Draghi “encabezaré lo que en Italia se conoce como un gobierno técnico, el gobierno de un rey filósofo con el apoyo del parlamento”, continuaba. “El último gobierno *technico* fue el de Mario Monti durante la fase más aguda de la crisis de la eu-

rozona, y todos sabemos cómo terminó”, y, aunque “Draghi es más consciente de lo que Monti nunca fue de las limitaciones de un gobierno técnico”, el expresidente del BCE tiene por delante la tarea de sumar apoyos a su ejecutivo para hacerlo estable.

Descontados, por seguros, los votos del Partido Democrático (PD) e Italia Viva, el partido del ex primer ministro Matteo Renzi, Draghi tendrá que conseguir los de Forza Italia, la formación de Silvio Berlusconi, y de una parte al menos del Movimiento Cinco Estrellas (M5S). Esto último se antoja extraordinariamente complicado para un partido que consiguió crecer, en buena medida, gracias a su oposición al gobierno de Monti. La existencia misma del M5S está en juego y, como recuerda Münchau, les sale más a cuenta oponerse a un gobierno liderado por Draghi que apoyarlo, so pena de sufrir una escisión y al mismo tiempo entregar el bastón de mando de la oposición a la nacional-populista Liga de Matteo Salvini y al posfascista Hermanos de Italia de Giorgia Meloni. Los primeros sondeos revelan una ligera caída del PD y, en contrapartida, una subida tanto de la Liga como de Hermanos de Italia.

Como Folo o Quirón en la mitología helénica, Draghi es considerado un centauro sabio, alabado por los medios de comunicación por su papel al frente del BCE —“¿Puede *Super Mario* salvar a Italia como lo hizo con el euro?”, se preguntaba *The Guardian*—, pero llevar al mismo tiempo cosida al traje la etiqueta de “tecnócrata”

Wolfgang Münchau:
“Parece como si la crisis en Italia se hubiera resuelto, pero no es así”

Los sondeos revelan una ligera caída del PD y una subida de la Liga y de Hermanos de Italia

El economista Mario Draghi, en una imagen de archivo.

lleva aparejados determinados riesgos. La senadora italiana Julia Unterberger, del Partido Popular de Tirol del Sur, recibió a Draghi con el proverbial abrazo del oso al afirmar el viernes 5 de febrero —las declaraciones las recogió el alemán *Junge Welt*— que “en Alemania Draghi tiene fama de ser más alemán que los alemanes, lo que proporciona una buena sensación”.

Desde las páginas de *Jacobin*, Paolo Gerbaudo iba al fondo del asunto y calificaba la operación de “un intento de los círculos empresariales de poner sus manos en los Fondos de Recuperación europeos para dirigirlos al sector empresarial en vez de para ayudar a la gente común”. Poco sorprendentemente, seguía Gerbaudo, la Cofindustria, la poderosa patronal italiana, es el mayor agente social que ha apoyado a Mario Draghi, a quien ha reclamado ya que relaje el despidio.

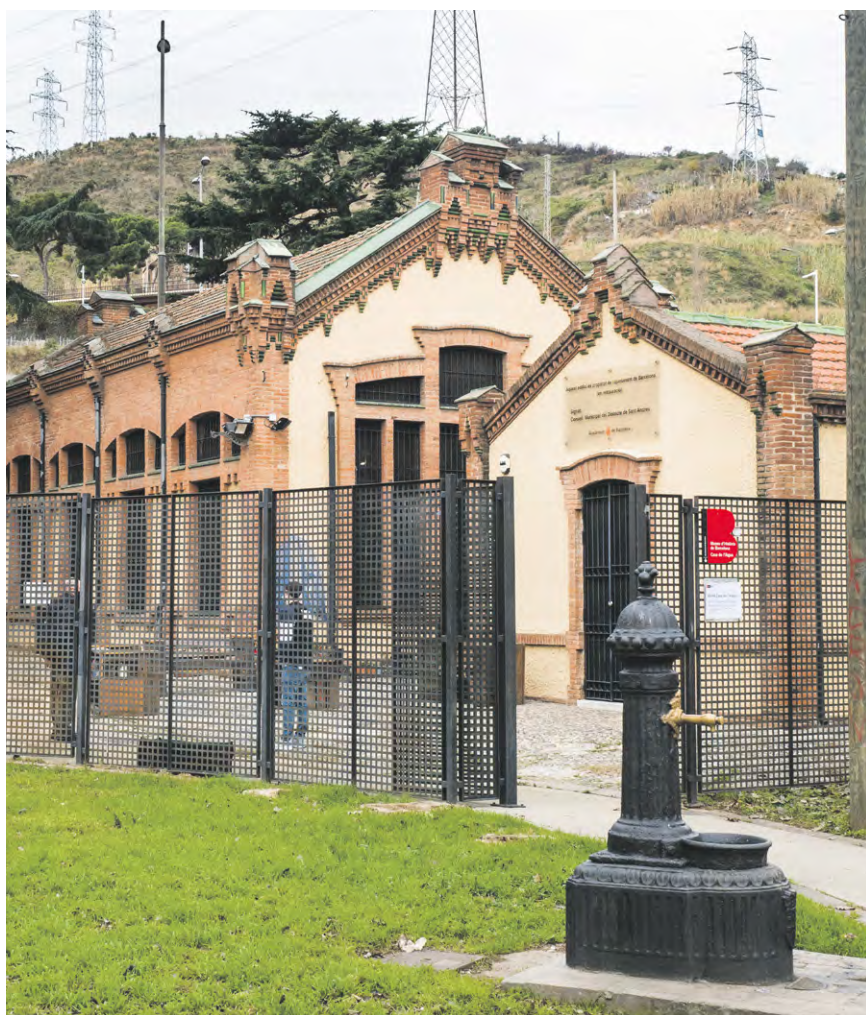
Para este autor, los gobiernos tecnócratas “son una afrenta obvia a la democracia” y, más aún, “la manifestación más extrema de la tendencia posdemocrática en las democracias capitalistas”, y precisaba que “una cosa es tener un gobierno que depende del trabajo de expertos supuestamente apolíticos en la plantilla de sus ministerios y agencias, y otra cosa muy diferente tener un gobierno dirigido en verdad por un tecnócrata no electo”. Si Draghi opta por seguir transitando la senda del neoliberalismo y la austeridad, “puede que tenga que enfrentarse no solo

Solución tecnócrata en la era Biden

Un ejemplo de gestión tecnócrata: a comienzos de febrero, Priscilla Alvarez, periodista de la CNN especializada en migración, informaba de que la administración Biden abriría una “instalación (*overflowed facility*) en Texas para la sobrecapacidad de menores inmigrantes no acompañados arrestados en la frontera entre EE. UU. y México”. Con Trump, los Demócratas se referían a las mismas instalaciones como “niños en jaulas”. La máxima: si hay un problema, se cambia su definición y este deja de existir.

a una emergencia sanitaria y económica, sino también a una de orden público”. Si no hay una respuesta desde la izquierda, lamentaba Gerbaudo, el gobierno tecnocrático de Draghi podría llevar muy pronto a otro liderado por Salvini-Meloni.

Quizá la experiencia Draghi termine en una reacción pendular, que acabe, a falta de alternativas, convirtiendo a los tecnócratas en la solución a los mismos problemas que ellos han contribuido a crear. La primera frase del burócrata de *Carretera a Volokolamsk* es: “Tuve un sueño, era una pesadilla: me levanté y todo estaba en orden”.

Les centrals **Lugares con vida**

Los dos edificios de la Casa de l'Aigua, en Trinitat Vella y Trinitat Nova. En el centro, algunos de los visitantes que acuden los sábados por la mañana.

La Casa de l'Aigua, una joya que aguarda a ser descubierta

Decenas de barceloneses atrapados por el confinamiento perimetral peregrinan los sábados hasta este espacio museístico con vertiente social. Entrar es gratis

Jordi Bes
BARCELONA

Casi en los confines del término de Barcelona hay una joya patrimonial que aún sigue pasando desapercibida, pero que se ha afianzado como un atractivo de la ciudad incluso en plena pandemia del coronavirus. Se trata de la Casa de l'Aigua, que está a caballo de las dos Trinitats—Trinitat Vella, en Sant Andreu, y Trinitat Nova, en Nou Barris—. Se inauguró en 1919 por iniciativa del Ayuntamiento, que entonces se vio obligado a actuar tras otra pandemia, la de tifus de 1914, que proliferó por el deficiente saneamiento de los pozos

del centro, donde se proveían de agua las clases obreras. El complejo de la Casa de l'Aigua fue obra del arquitecto municipal Pere Falqués i Urpí—el de las farolas del paseo de Gràcia— y tuvo un papel muy relevante para abastecer Ciutat Vella con agua corriente. Tras abandonarse en 1989 por la construcción de unos nuevos depósitos y quedar a merced del vandalismo, la tarea social de la Fundació Privada Trinijove—que contribuyó a convencer al Consistorio de que había que otorgar una protección a las instalaciones— y la reivindicación vecinal significaron el inicio de la recuperación del equipamiento. Hoy en día compagina su vertiente social con la museística, tras la inyección de fondos europeos.

El conjunto de la Casa de l'Aigua fue reabriendo progresivamente hasta hacerlo por completo como museo en 2018, un año

antes de su centenario. Según el director técnico, Gabriel de Jódar, el equipamiento pretende “recuperar la memoria alrededor del ciclo del agua”, lo que se acompaña de paneles explicativos. En este inicio de año ha recibido cada sábado a una treintena de barceloneses que salen en búsqueda de lugares que no habían pisado aún en la ciudad, motivados sobre todo porque el confinamiento municipal—en la actualidad ya comarcal— para atajar el virus impide muchos desplazamientos. La visita es gratis y este año por ahora se hace por libre.

Lluís Duran explica que son un grupo de tres que han acudido “por curiosidad histórica y cultural” a un sitio que “es el perfecto desconocido para los barceloneses”, pero que puede ser un buen antídoto para quien no acostumbra a salir de casa en pandemia. “Necesitamos hacer salud y cultura, y aquí

FOTOS: PEDRO MATA

El túnel que une las instalaciones por debajo de la Meridiana.

Información para antes de la visita

A causa de la pandemia, la Casa de l'Aigua solo alberga visitas gratis en pequeños grupos los sábados de 11.00 h a 13.00 h. El punto de partida es la entrada de Trinitat Vella. Un guía del Muhba ofrece una breve charla antes de iniciar el recorrido, que se hace por libre. No está todo adaptado para las personas con movilidad reducida –mejor consultar antes–. Una vez se sale por Trinitat Nova, la excursión se puede completar tomando el aire con buenas vistas desde el mirador de Aiguablava, el Castillo de Torre Baró o adentrándose por Collserola.

PEDRO MATA

está todo”, celebra. Hay quien aprovecha para hacer una ruta más amplia, y parte de Vallbona –siguiendo el Rec Comtal–, hace un alto en la Casa de l'Aigua y sigue por Collserola. “Si pudiésemos salir más de Barcelona... De momento nos conformamos con lo que tenemos”, admite Maria, que también acude en grupo de tres.

Lo que tiene por ofrecer este equipamiento no es poco. La entrada es por Trinitat Vella, donde el guía del Museu d'Història de Barcelona (Muhba) Víctor González da una pequeña charla inicial. Admite que, con el confinamiento perimetral, “viene más gente que cuando hay más opciones” donde escoger. Explica que inicialmente el funcionamiento de la Casa de l'Aigua era este: el agua llegaba a Trinitat Vella procedente de Montcada, se subía con equipos eléctricos hasta Trinitat Nova –donde se potabilizaba– y volvía a bajar para conducirse hacia el centro.

El recorrido de la visita incluye el túnel que une las instalaciones cruzando la avenida Meridiana de lado a lado, si bien en su tranquilo interior nadie diría que se está debajo de uno de los puntos con más tráfico de Barcelona. La parte de Trinitat Vella también la utiliza entre semana Trinijove, que ofrece talleres de formación e inserción laboral a una treintena de vecinos vulnerables del barrio de entre 16 y 60 años de edad, detalla Ignasi Parody, uno de los fundadores

de la entidad. Parody reivindica la Casa de l'Aigua como un espacio de “museismo social”. Rememora que, tras dejar de abastecer agua, quedó “todo vandalizado” y en Trinijove fueron los primeros que empezaron a restaurar las instalaciones de Trinitat Vella mediante unos planes de ocupación para jóvenes, en 1990. Fue en la casa donde estaban los motores, que después se convirtió en local de ensayo de grupos de música –paso previo al Rock'n'trini– y, después, en ateneo libertario, como sigue siendo.

En Trinitat Nova alberga exposiciones y algunos conciertos y funciona como aula ambiental, gestionada por la Societat Catalana d'Educació Ambiental. Tiene un programa de actividades escolares y para adultos vinculadas a la Casa de l'Aigua, al Besòs o a Collserola, entre otros, relata el dinamizador ambiental Nahuel Osorio. Ahora, con la pandemia, son escasas las actividades presenciales, pero Osorio y Santi Franco, que se encarga de coordinar la parte patrimonial, atienden a la salida a los visitantes que se hayan quedado con dudas. En 2019 pasaron por el equipamiento unos 11.000 usuarios.

En Trinitat Nova también hubo en su día una fuerte campaña vecinal para recuperar la Casa de l'Aigua, con el Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris al frente, recuerda Arnaldo Gil, uno de sus miembros. Los vecinos querían un *casal* de barrio,

pero esta demanda se suplió con el equipamiento nuevo que hay enfrente, y por ello se buscó otro uso para la Casa de l'Aigua.

Múltiples historias se han sucedido en estas instalaciones. Según el archivo histórico, sirvieron para guardar material bélico durante la Guerra Civil; en la posguerra, llegaron a vivir ahí algunas personas; y durante unos años se utilizaron para el cultivo de champiñones –como atestigua Gil, que lo vio con sus propios ojos–. Pero algunas pueden tener tintes de leyenda urbana, como las que se cuentan sobre las incursiones de vecinos por los túneles del agua.

Para ello hay que remontarse hasta 1989, cuando la Casa del Aigua se dejó de utilizar y los yonquis frecuentaban el parque que hay ante las edificaciones de Trinitat Vella. Por aquellos tiempos ya estaban Oscar González y Jose Manuel Egea, conocido como el *Malagueño*, miembros del ateneo “de libre pensamiento” que se halla en la casa de los motores. Reivindican que ellos nunca han sido okupas, sino que usan este edificio con permiso municipal, y rememoran los tiempos de la droga. “Gracias a la vecindad, que es la única que le puso remedio, esto ya no ocurre”, remarca el *Malagueño*. Entonces los vecinos hacían sus exploraciones en los túneles. “Hasta Zona Franca fuimos una vez”, asegura González.

Tanto el director técnico de la Casa de l'Aigua como el Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris lo ponen en duda. De Jódar rememora que hace un par de años los Mossos hicieron una prospección y llegaron hasta el Eixample, mientras que en el archivo les consta que hay túneles hasta el Carmel. Poco importa si aquella hazaña es pura leyenda tras el último mensaje que suelta el *Malagueño*: hay que cuidar de la Casa de l'Aigua y de la zona verde adyacente para asegurar una larga vida a este lugar. “Una de las mayores enfermedades que tiene un parque es la ausencia de personas”, recalca. Tomen buena nota de ello.

La Casa de l'Aigua se inauguró en 1919, tras una epidemia de tifus que azotó la ciudad

Había servido para la Guerra Civil, como vivienda y para el cultivo de champiñones

Ahora tiene dos vertientes: la museística y la social, con la fundación Trinijove

Actualitat **Coronavirus**

Vacunación de Juan, un funcionario de la prisión de Mas d'Enric.

“Nueva etapa”: empieza la vacunación al personal esencial

Catalunya supera el pico asistencial de la tercera ola, los contagios semanales caen a la mitad y ya se habrían administrado más de 100.000 dosis

Emma Pons Valls
BARCELONA

Esta semana ha empezado la vacunación contra la covid a personal esencial de menos de 55 años con las primeras dosis de la vacuna de AstraZeneca. Se trata de farmacéuticos, fisioterapeutas, funcionarios de prisiones y cuerpos de seguridad y emergencias, además del personal de centros escolares, que al acabar el curso estará vacunado. En rueda de prensa, la consellera de Salut, Alba Vergés, destacó que esta semana ha comenzado una “nueva etapa” de vacunación después de que llegara la primera remesa de esta nueva vacuna a Catalunya, con 31.780 dosis. De momento se ha autorizado su administración solo a personas de entre 18 y 55 años, y los que hayan pasado el virus no serán vacunados hasta después de seis meses de la infección.

Además, esta semana han llegado 64.530 dosis de Pfizer y 17.100 de Moderna, que se seguirán administrando en

los colectivos priorizados: residencias y personal sanitario. La previsión es que esta semana se hayan administrado más de 100.000 dosis y se pueda ir avanzando en una campaña lastrada por los retrasos de las farmacéuticas en la entrega.

La cobertura de la vacunación ya alcanza casi a la mitad del personal sanitario, y el 78% de residencias tienen una inmunización de al menos el 70% de los usuarios. Esto se traduce en un menor impacto de los contagios en estos centros, que son de casi un 60% menos que hace 10 días, según Salut. Además, la Generalitat ha anunciado que la próxima semana comenzarán a administrar dosis a los mayores de 80 años que no viven en residencias, y lo harán a domicilio.

Por otro lado, esta semana se ha constatado cómo el pico asistencial de la tercera ola ya ha quedado atrás en Catalunya. Aunque las cifras siguen siendo muy elevadas, se han reducido tanto los pacientes en planta, que bajan de los 2.500, como los de las UCI, que han caído por debajo de 700 después de 15 días en situación de máxima ocupación. Además, esta semana los nuevos casos ya se sitúan claramente por debajo de 15.000, menos de la mitad de los casi 30.000 detectados a mediados de enero, cuando se alcanzó el pico. El riesgo de rebrote sigue a la baja y ya ha caído por debajo de 400, algo que no pasaba desde finales de diciembre. Asimismo, la velocidad de propagación o Rt se mantiene por debajo de 0,9.

Ciència **Principia Marsupia**

Estas son y así funcionan las vacunas

¿Qué tienen en común y en qué se diferencian los vacinados disponibles contra el coronavirus? ¿Qué ofrecen los que están aún en estudio?

Alberto Sicilia
MADRID

La UE ha firmado acuerdos con ocho farmacéuticas para comprar vacunas frente al coronavirus. De esas, tres ya han sido aprobadas y se están distribuyendo –Pfizer, Moderna y AstraZeneca–. Otras tres están en una fase avanzada de desarrollo –Janssen, Novavax y Curevac– y dos están en una fase más preliminar –Sanofi/GSK y Valneva–. Además, otras tres están siendo usadas en numerosos países.

Pfizer: De Pfizer y BioNTech (EE. UU. y Alemania). ARN-mensajero. Dos dosis separadas por tres semanas. Eficacia del 95% una semana después de la segunda. Necesita cadena de ultrafrío: conservación larga entre -80°C y -60°C; cinco días entre 2°C y 8°C y, finalmente, dos horas a 25°C. Eficaz en mayores de 65 años. Los países de la UE pagan 12 €/dosis. La UE ha comprado 200 millones de dosis con opción de 100 millones más.

Moderna: EE. UU. Dos dosis separadas por cuatro semanas. ARN-mensajero. Eficacia del 94% una semana después de la segunda. Conservación hasta 30 días entre 2°C y 8°C. No necesita cadena de ultrafrío. Eficaz en mayores de 65 años. Los países de la UE pagan 18 \$/dosis. La UE ha comprado 160 millones de dosis.

AstraZeneca: De Oxford y AstraZeneca (Reino Unido). Adenovirus-vector. Dos dosis separadas por entre cuatro y 12 semanas. Eficacia del 70% dos semanas después de la segunda dosis, pero podría aumentar al 90% si se administra primero media dosis y luego dos dosis enteras. Puede ser almacenada en frigoríficos normales (2°C - 8°C) al menos seis meses. Algunos países europeos la reservan para menores de 65 años, pues consideran que los ensayos no conte-

nían suficiente evidencia. Los países de la UE pagan 1,78 €/dosis. Es la más barata. La UE ha comprado 300 millones de dosis con opción de 100 más.

Janssen: Janssen –parte de Johnson & Johnson– (EE. UU.). Adenovirus-vector. Es la única de única dosis cercana a ser aprobada. Eficacia del 66% a las cuatro semanas –aún no hay publicación científica–. Puede ser almacenada en frigoríficos normales (2°C - 8°C) al menos seis meses. Los países europeos pagarán 8,50 \$/dosis. La UE ha comprado 200 millones de dosis con opción de 200 más.

Novavax: EE. UU. Vacuna de subunidad. En dos dosis. Eficacia del 89% en el ensayo de Reino Unido, pero 50-60% ante la variante sudafricana –aún no hay publicación científica–. Puede ser almacenada en frigoríficos normales (2°C - 8°C) al menos seis meses. Los países europeos pagarán 10 €/dosis. La UE ha comprado 100 millones de dosis con opción de 100 más.

CureVac: Alemania. ARN-mensajero. Dos dosis con cuatro semanas de diferencia. Ensayo de la Fase III. Puede ser almacenada en frigoríficos normales (2°C - 8°C) al menos tres meses. La UE ha comprado 225 millones de dosis con opción de 180 más.

Sanofi/GSK: De Sanofi y GSK (Francia y Reino Unido). De subunidad. Ensayo de la Fase 2b. La UE ha comprado 300 millones de dosis.

Valneva: Francia. De virus inactivado. Ensayo de la Fase III. La UE ha comprado 30 millones de dosis con opción de 30 más.

Sputnik V: Instituto Gamaleya (Rusia). Adenovirus-vector. Dos dosis separadas por tres semanas. Eficacia del 91,6%. Eficaz en mayores de 65 años. Aprobada en países como Argelia, Argentina, Bolivia, Hungría, Irán, México, Emiratos Árabes Unidos, Uruguay y Venezuela, entre otros.

Sinopharm: China. Vacuna de virus inactivado. Eficacia del 79% –no hay publicación científica–. Aprobada en países como Bahrein, Camboya, Egipto, Emiratos Árabes Unidos, Hungría, Irak, Jordania, Laos, Marruecos, Pakistán, Perú y Serbia.

Coronavac: De Sinovac (China). De virus inactivado. Eficacia del 65% –no hay publicación científica–. Aprobada en Bolivia, Brasil, Chile, Colombia, Indonesia, Turquía o Uruguay.

Per avançar en la igualtat

Dues infermeres preparen dosis de la vacuna contra la covid-19 a Girona.

Marina Subirats

Sociòloga

Entre les moltes febleses que la pandèmia ha posat de manifest i que necessiten un canvi en la nostra forma d'organitzar-nos, n'hi ha dues que són especialment urgents, i que es refereixen a les tasques indispensables per a la supervivència: les tasques de cura i les de producció. De nou, la pandèmia ens ha mostrat damunt de qui recauen sempre les feines socialment més necessàries: han estat les dones les que majoritàriament s'han fet càrrec de les residències com a cuidadores, dels hospitals com a metgesses o infermeres, dels comerços com a venedores, de les

llars com a cuineres, mestres i teletreballadores, en jornades sense fi. I són també les dones, en l'etapa en què s'inicia la pèrdua de llocs de treball com a conseqüència dels tancaments d'empreses, les que, juntament amb la gent jove, estan anant a l'atur, sense cap reconeixement per l'esforç realitzat.

La nostra feina no ha estat mai reconeguda i, per tant, ni valorada ni remunerada. Era un treball fet per amor. Però és hora de canviar, no solament perquè és de justícia, sinó perquè aquest sistema està deixant de funcionar. A Espanya, la família ha constituït el principal recurs contra totes les dificultats, la criança, la malaltia, l'atenció a la gent gran, la pobresa. Però la família s'està afeblint cada dia. La grandària de les llars està caient ràpidament. L'any 2010 la mida mitjana encara era de 2,63 persones per llar; l'any 2020, de 2,51; la previsió de l'INE per al 2035 és de 2,41 membres, si segueix la pauta actual. El tipus de llars que creix més és el de les uniper-

“La pandèmia ens ha mostrat damunt de qui recauen les feines més necessàries: han estat les dones les que majoritàriament s'han fet càrrec de les residències, dels hospitals, dels comerços, de les llars com a cuineres, mestres i teletreballadores, en jornades sense fi”

sonals. Si mirem què passa amb la natalitat, estem només a 1,3 criatures per dona en edat fèrtil, una de les taxes més baixes d'Europa.

Què ens diuen aquestes xifres? La família basada en l'home sustentador i la dona cuidadora està desapareixent i no tornarà. La incorporació de les dones al treball pagat no ha suposat la incorporació paral·lela dels homes a les feines de cura. El resultat és que les dones acaben suportant una càrrega excessiva, sense, d'altra banda, tenir una remuneració adequada. D'aquí se'n deriva un problema que no està resolt ni socialment ni familiarment, i que, sovint, constitueix el punt més agut de desgast i ruptura de les parelles. I es produeix també un creixent dèficit d'atenció a les persones dependents, tant les criatures com la gent gran. Per molt que les dones s'esforcin, el resultat no és satisfactori ni per a elles, que veuen amenaçats els seus llocs de treball i la seva jubilació, ni per a les persones que necessiten una ajuda que, habitualment, no és suficient, tal com lamentablement hem vist en aquesta etapa.

El canvi és urgent i està dissenyat, seguint l'experiència de països que ens han precedit en el desenvolupament de l'Estat del benestar i especialment del que s'ha anomenat el quart pilar, que és precisament el dels serveis de cura. En el passat les mesures constitutives d'aquest quart pilar

s'han plantejat repetidament, sobretot per part del moviment feminista, perquè sabem que si tot això no es resol, les dones no arribarem mai a la igualtat de possibilitats en l'àmbit públic, ofegades com estem per la reproducció de la vida quotidiana. Ara és el moment d'actuar, d'exigir que es facin les polítiques adequades: creació de serveis públics de qualitat suficients perquè l'educació de l'etapa 0-3 sigui un dret universal; serveis de cura suficients, sigui a casa o en residències, per a l'etapa en què ens convertim en éssers dependents; polítiques públiques que estimulin la cooperació d'homes i dones en peu d'igualtat en el treball domèstic, com per exemple amb els permisos parentals pagats al 100% i igualitaris.

L'objecció de sempre: d'on traiem els recursos? És una mala excusa. L'equip que darrerament ha estat treballant sobre aquest tema, dirigit per María Pazos i Vicenç Navarro, suggereix una ràtio d'una persona adulta per cada 5,2 criatures, i d'una persona adulta per cada tres dependents en residències. Això suposaria un doble avantatge: crear ocupació, d'una banda –que avaluen en 650.000 llocs de treball– i alliberar una gran quantitat d'energia femenina productiva, atès que, quan són les mares les que s'ocupen de les criatures i de la gent gran, la ràtio és molt inferior. Però implica, sobretot, construir una societat més feliç, menys tensa i angixada, amb unes dones menys esgotades i més lliures. Cosa que, evidentment, repercutiria en el benestar comú.

Em sembla important que, des del moviment feminista, no deixem escapar l'oportunitat d'un govern progressista per empènyer la consecució d'unes polítiques que fa molts anys que reclamem, però que, en una societat androcèntrica com la que encara patim, queden gairebé sempre oblidades al calaix. Només es convertiran en prioritats si les exigim massivament. Ho podem fer, per exemple i entre altres coses, adherint-nos al *Manifiesto por el cuarto pilar del estado del bienestar en España*, que trobareu a <https://cuartopilar.es>. I reclamant insistentment la creació dels serveis necessaris.

Les claus de la setmana

La xifra

284.706

vots per correu
El nombre de sol·licituds de vot per correu per a les eleccions del 14-F ha batut tots els rècords i ha quadruplicat el volum registrat en els comicis del 2017.

Última hora

PIB: la previsió de creixement millora

Redacció · Barcelona

La Comissió Europea ha apujat dues dècimes, fins al 5,6%, la previsió de creixement de l'economia espanyola aquest any. Les previsions revisen a l'alça la projecció per al PIB estatal, que amb un creixement del 5,3% el 2022 recuperarà gairebé el nivell previ a la pandèmia a finals de l'any que ve. L'economia espanyola serà la que més creixarà de la UE.

El tuit

Gerard Piqué @3gerardpique · 9 de febr.
Garriga, Carrizosa i unes palometes. 🍷
#DebatTV3

395 1,3m 13,4m

Ruben Wagensberg @wagensburg · 10 de febr.
No existeixen les persones il·legals. Existeixen les persones que es troben en situació irregular administrativa a resultes d'una llei d'estrangeria racista.

Ens ho haurem de gravar amb foc.
#DebatTV3

12 309 1,2m

Els titulars

EUROPA I ELS DRETS HUMANS

"Rússia li retreu a Borrell els presos polítics catalans per defensar-se de la UE pel cas Navalni"

Divendres, 5 de febrer

LLUITA CONTRA LA PANDÈMIA

"Arriben les primeres dosis d'AstraZeneca, però el límit de 55 anys complica la logística de vacunació"

Dissabte, 6 de febrer

ELECCIONS AL PARLAMENT

"La campanya electoral s'accelera amb els actes centrals i el reclam al vot útil dels partits"

Diumenge, 7 de febrer

IMPACTE DEL CORONAVIRUS

"Entra en vigor la flexibilització de les limitacions contra la covid amb el confinament comarcal"

Dilluns, 8 de febrer

EPICENTRE DE LA PANDÈMIA

"L'OMS i la Xina conclouen que el coronavirus és d'origen animal i que va sorgir el desembre a Wuhan"

Dimarts, 9 de febrer

EL PLA DE VACUNACIÓ S'ACCELERA

"Els més grans de 80 anys dependents rebran la vacuna a casa a partir de la setmana que ve"

Dimecres, 10 de febrer

La imatge

FOTÒGRAF: LAURA CORTÉS (ACN)

Vox s'obre pas mediàtic a costa de la provocació d'incidents

Les protestes contra actes de Vox a Vic (a la imatge) Tarragona, Reus, Ripoll, Salt, Manresa, Valls o les Borges Blanques ha provocat forts desplegaments policials i dures càrregues dels Mossos contra els antifeixistes.

EL QUINZE
de Público

DIRECCIÓ Ferran Espada COORDINACIÓ Marc Font DIRECCIÓ GENERAL José María Crespo DIRECCIÓ EDITORIAL Marià de Delàs GESTIÓ Pablo de Zárraga
PRODUCCIÓ Pauta Media S.L. EDICIÓ Carla de Puig i Néstor Bogajo REDACCIÓ Jordi Bes, Roger Castillo, Cugat Comas, Natàlia Costa, Alba Fernández, Àngel Ferrero,
Montse L. Cucarella, Paula Ericsson, Lidia Penelo, Emma Pons, Leire Regadas, Yolanda Rico, David Rodríguez, Àlex Romaguera, Maria Rubio, Judith Vives i Víctor
Yustres FOTOGRAFIA Bru Aguiló, Montse Giral, Joanna Chichelnitzky, Pedro Mata i Paco Peris CORRECCIÓ Carme Casals
DIRECCIÓ D'ART I MAQUETACIÓ Manuel Cuyàs i Berta Rosés IMPRIMEIX Impresa Norte DIPÒSIT LEGAL M-6647-2019
CONTACTE elquinzepublico@pautamedia.com | redaccio@diaripublic.cat VISITA EL WEB <https://especiales.publico.es/pages/el-quinze> | www.diaripublic.cat

La banca gana 3.100 millones pese a la pandemia

Las ayudas del Gobierno para facilitar la financiación de autónomos y empresas, las moratorias crediticias y el recorte de gastos atenuaron el impacto de la crisis sanitaria sobre las principales entidades

Vicente Clavero
MADRID

La gran banca ganó 3.141 millones de euros en 2020 gracias a su negocio doméstico —es decir, el que desarrolla solo en España—, si bien esa cifra supone un recorte de casi el 50% en relación con 2019, imputable básicamente a las fuertes provisiones realizadas en previsión de que la situación económica se pone aún más fea. No hubo hachazo a las plantillas, que desde el estallido de la depresión económica iniciada en 2008 han perdido más de 100.000 trabajadores. Pero varias entidades, como Santander y Sabadell, han anunciado expedientes de regulación de empleo que previsiblemente se ejecutarán en 2021 y 2022, aparte de los que en su caso se deriven de las fusiones ya aprobadas —CaixaBank-Bankia y Unicaja-Liberbank—.

El margen neto de Santander, BBVA, CaixaBank, Bankia, Sabadell y Bankinter, que refleja la diferencia entre sus ingresos y sus gastos de explotación, subió un 6,8% en el último ejercicio, al pasar de 12.656 a 13.521 millones de euros, según los datos que las propias entidades han facilitado

recientemente a la Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV). Pese al retroceso general de la actividad derivado de las medidas para frenar la expansión de la covid, los ingresos ordinarios netos de la gran banca solo se redujeron un 2,3%, alrededor de 700 millones de euros respecto a 2019, año en que los intereses y las comisiones —el núcleo de su negocio— sumaron 30.379 millones.

El impacto de las ayudas

Uno de los factores que contribuyeron a limitar el impacto de la pandemia sobre los ingresos de la banca en 2020 fueron las ayudas otorgadas por el Gobierno a empresas y autónomos en forma de avales y líneas de crédito específicas, que respaldan el ICO y el CESCE, pero que se materializan a través de las entidades financieras. Hubo bancos a los que incluso les fue mejor que en 2019, como es el caso del Sabadell y de Bankinter: el primero de ellos ingresó 4.294 millones de euros (+11,8%) sin con-

La banca prepara nuevos recortes de plantilla, que se ejecutarían este año o el que viene

Hubo bancos a los que incluso les fue mejor que en 2019: el Sabadell y Bankinter

La mayor merma de los ingresos fue la del Santander: de 7.506 a 6.782 millones

tar su filial británica TSB; mientras que el segundo se embolsó por intereses y comisiones 1.571 millones (+2,9%), excepción hecha de su actividad en Portugal.

Por el contrario, la mayor merma de los ingresos fue la del Santander, que en 2019 había obtenido 7.506 millones de euros por ese concepto y el pasado ejercicio se anotó 6.782 millones, lo que equivale a un descenso del 9,7%, que aun así es menor que el que registró el conjunto de la economía española, cuyo PIB se contrajo un 11%.

La gran banca contrarrestó el retroceso del 2,3% de sus ingresos netos con un ajuste de sus costes, del que solo se libraron el Sabadell y Bankinter, precisamente las dos únicas entidades financieras, de las seis pertenecientes al Ibex, que se embolsaron más por intereses y comisiones en 2020 que en 2019. El mayor ahorro lo consiguió el Santander, cuyos gastos en España pasaron de 4.021 a 3.607 millones de euros —un 10,3% menos—, seguido de BBVA (-6,6%), CaixaBank (-4,0%) y Bankia (-2,0%). En cambio, Sabadell gastó un 12,9% más y Bankinter un 2,3%, siempre según la información facilitada a la CNMV.

Provisiones extraordinarias

La mejora del margen neto de la gran banca en un 6,8% durante 2020 no se tradujo en una subida de su beneficio conjunto, que disminuyó casi un 50% —de 6.260 a 3.141 millones de euros—, debido a las provisiones extraordinarias realizadas, es decir, el dinero que las entidades han reservado para soportar el impacto futuro de la crisis sanitaria sobre su negocio, sobre todo en materia de impagos.

El Santander, por ejemplo, hizo una dotación por insolvencias de 2.001 millo-

nes de euros solo en España, más del doble que el año anterior. CaixaBank y Sabadell también aumentaron sus respectivos colchones frente a la morosidad en torno a los mil millones, mientras que Bankia provisionó 505 y Bankinter, 242.

La morosidad permanece contenida gracias a las moratorias legislativas —decretadas por el Gobierno— y sectoriales —concedidas a sus clientes por las propias entidades— puestas en marcha tras la primera declaración del estado de alarma, con el fin de afrontar los efectos de la pandemia sobre la capacidad de los deudores más vulnerables para cumplir sus obligaciones crediticias.

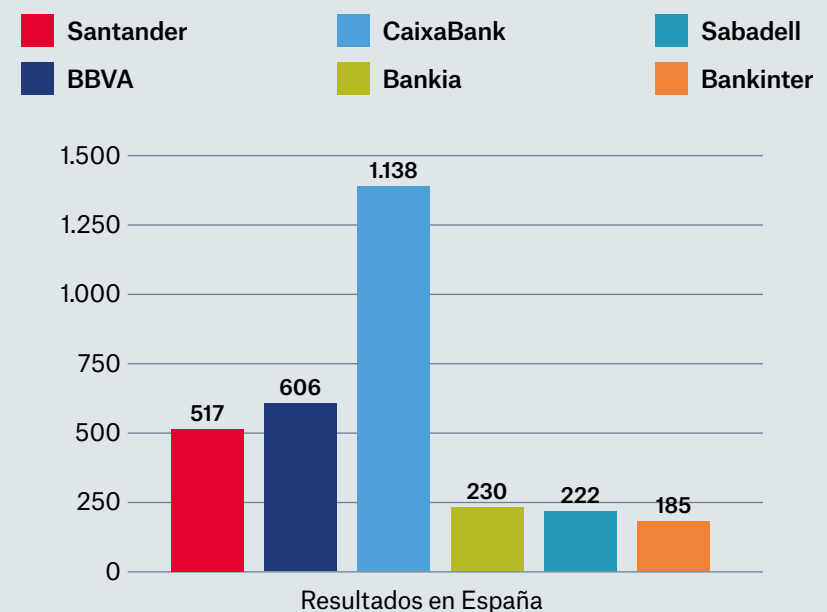
Según los últimos datos proporcionados por el Banco de España, hasta el 30 de noviembre de 2020 se había dado curso a 1,4 millones de solicitudes de moratoria, de las que un 70% correspondían a asalariados y el resto a trabajadores autónomos, pertenecientes en su mayoría a los sectores del comercio y la hostelería, dos de los más perjudicados por las restricciones impuestas para frenar los contagios.

Cotizaciones del Ibex 35 en Barcelona.

Beneficios de la gran banca en España 2020

En millones de euros. Fuente: las propias entidades

El paro juvenil se dispara a máximos históricos

La tasa de desocupados entre 16 y 24 años en Catalunya alcanza el 38%. Los sindicatos exigen un cambio del mercado laboral para acabar con la sobrecualificación y la polarización

David Rodríguez
BARCELONA

Al inicio de todas las crisis, el empleo de los más jóvenes se convierte en una de sus primeras víctimas. Y en esta ocasión no ha sido menos. La problemática, que ya forma parte de forma estructural del sistema productivo, vuelve a asomar con la pandemia de la covid-19. En Catalunya, el año 2020 se cerró con una tasa de paro juvenil –la población de entre 16 y 24 años– del 38,14%, una cifra que casi triplica los datos del desempleo general, situados en el 13,87%. Según el Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), la desocupación juvenil ha crecido un 45,4% durante el último trimestre y se ceba con los jóvenes.

Dentro de este colectivo, los más afectados son los que disponen de menor formación, que suelen estar ocupados en sectores como la hostelería, el comercio o la restauración, más proclives a los vaivenes económicos, especialmente en la actual crisis del coronavirus. De hecho, la actual caída de la actividad también se ha extendido a los mayores de 25 años. El drama de esta realidad es que, en el caso de los jóvenes, una de las generaciones más formadas de la historia, se ha erigido en el segmento más vulnerable, superando a la gente mayor.

“A parte de que estamos pagando los platos rotos de la crisis anterior, la mitad de los jóvenes tenemos contratos temporales, y por eso somos los primeros en caer”. Es el análisis de Irene Ortiz, la coordinadora na-

Un alumno realiza prácticas laborales en un laboratorio.

Irene Ortiz (Acció Jove):
“Tenemos contratos temporales; somos los primeros en caer”

“Tenemos una mayoría con estudios básicos y otra con exceso de formación”

cional de Acció Jove, la sección juvenil del sindicato CCOO Catalunya. Ortiz revela que la crisis ha destapado una tendencia habitual: las mujeres acumulan más paro que los hombres. “Las jóvenes ocupan trabajos de servicios o más informales, que son los primeros en desaparecer, mientras que los hombres se dedican a tareas más industriales, que resisten mejor”, dice.

Desde Acció Jove se advierte de que una de las enseñanzas a extraer de la situación actual es la necesidad de que el sistema económico sea capaz de autoprodu-

cir los bienes industriales. Este objetivo entronca con otro de los males endémicos del mercado laboral catalán: la sobrecualificación de los jóvenes. Ortiz habla de una población polarizada, en la que “existe una mayoría con estudios básicos y otra con un exceso de formación”. De esta forma, las personas con preparación elevada ocupan trabajos medios, dejando vacantes los puestos de trabajo para gente que requiere de una alta especialización. “Así se produce el desencaje y el desencuadre del mercado laboral”, lamenta Ortiz.

Protesta de 'riders' contra la nueva ley, en la Gran Vía de Barcelona.

Para evitar caer en estos errores, Irene Ortiz aboga por impulsar una Formación Profesional (FP) real, que vaya acompañada de un programa de garantía juvenil que “frene la sangría de parados”. En la actualidad, lamenta, “no existe una línea específica para los jóvenes, cuando, hace unos años, las empresas tenían bonificaciones por contratar a un menor de 30 años”. En este sentido, Ortiz añade que, si el colectivo dispusiera de más ayudas sociales, se amortiguaría la penalización que sufren por acceder al mercado laboral.

Una visión similar la comparte Elena Álvarez, portavoz nacional de Avalot, la rama juvenil del sindicato UGT Catalunya. La conciencia de ser los primeros en caer ante cualquier golpe a la economía se ha asumido e integrado como una realidad inevitable. “El turismo o la hostelería son de los sectores más tocados y donde más jóvenes hay”. Álvarez aporta otro dato que sirve para entender el contexto. En Catalunya existe un 40% de sobrecualificación. “Es un problema estructural, más acentuado en nuestro caso, que sufrimos una doble discriminación, por ser jóvenes formadas y mujeres”.

Prácticas, asignatura pendiente

Igual que Irene Ortiz, Álvarez reclama la necesidad de implantar un cambio estructural en el mercado laboral, “que apueste por sectores de alto valor añadido, como el tecnológico, con profesionales que están preparados”. Como paso intermedio, la portavoz de Avalot pide que la transición hacia el nuevo modelo se base en un turismo y una hostelería más sostenibles y vinculados a la naturaleza.

Álvarez coincide en la importancia de apostar por la FP, pero matiza que es necesario que “se vigile el sistema de prácticas académicas”. En el actual contexto de pandemia se está produciendo un conflicto entre las empresas y la universidad. Mientras las primeras quieren que estas sean presenciales, los centros educativos plantean que sean telemáticas siempre que sea posible. “Muchos estudiantes se quedaron sin hacerlas el curso pasado, lo que les perjudica, ya que, con el Plan Bolonia, si no las cursas, no logras el título universitario”, apunta. Para resolver esta asignatura pendiente, Álvarez solicita que se constituya un consejo de relaciones laborales, que “regule las prácticas en el marco de un convenio colectivo y vaya más allá de un

Elena Álvarez (Avalot) defiende un cambio “que apueste por sectores de alto valor añadido”

Lidia Farré (UB): “El contrato único debería igualar el indefinido y el temporal”

Los jóvenes piden que se vigile el actual sistema de prácticas académicas

simple acuerdo privado entre una empresa y la universidad”.

Potenciar la FP se convierte en una necesidad, ya que arrastra un estigma de oportunidad profesional para los jóvenes que no deseaban estudiar. La profesora de Economía de la Universitat de Barcelona (UB) Lidia Farré recuerda que ahora se constata el resultado de ese patrón. “Mucha población joven tiene un nivel de estudios bajo, mientras que, por otro lado, existe un grupo numeroso con formación universitaria”. La estructura polarizada ha hecho que desaparezca la *clase media* laboral y, con ella, la necesidad de empleos medios y una mano de obra vinculada a estos: “La demanda no se ajusta al mercado de trabajo, ya que está centrada en un modelo productivo que prescinde de la especialización”.

La concentración del mercado laboral de los jóvenes se traslada a la compactación salarial. Con el objetivo de romper esta dualidad, Farré propone la figura del contrato único, pero igualando los costes por la parte alta de la tabla: “Como la tasa de temporalidad y precariedad incide en los jóvenes, el contrato único debería acabar con las diferencias entre uno indefinido y uno temporal, de forma que al empresario no le resulte tan rentable formalizarlos”. La fórmula para concretarlo sería un contrato con los costes laborales crecientes en función de la antigüedad del trabajador. Lidia Farré critica medidas como la bonificación de los contratos a los jóvenes, ya que pueden generar distorsiones en el mercado de trabajo.

Todos los análisis están de acuerdo en que la dualidad del mundo laboral, en el que los jóvenes tienen contratos temporales con pocas protecciones sociales, es la responsable principal del paro juvenil. Aunque la temporalidad puede servir como un elemento de flexibilidad para adaptar y ajustar el empleo de forma rápida a los cambios del mercado laboral, los costes sociales y vitales, que hipotecan el futuro inmediato de los jóvenes, son bastante superiores. La inestabilidad financiera y la falta de experiencia lastran la carrera profesional de las personas de entre 16 y 24 años.

La solución a este déficit estructural no es única. En este contexto, los sindicatos plantean algunas iniciativas que mejoren la problemática. Entre estas, se encuentra la utilización de los fondos europeos Next Generation para conseguir un cambio del modelo productivo, garantizando que estos lleguen a los más jóvenes para que puedan lograr puestos de trabajo de calidad en empresas que demuestren un compromiso social. Como vehículo para facilitar esta tarea, reivindican las políticas activas de ocupación que busquen el incremento del número de orientadores laborales para diseñar itinerarios personalizados en los que se vincule la formación académica con la demanda profesional.

Los errores del sistema meritocrático

El sistema educativo, que hasta ahora pregonaba un modelo meritocrático y credencialista, ha fracasado. Este es el diagnóstico de la doctora en Sociología de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) Almudena Moreno. Así, asegura que “el método actual tiene en cuenta los contenidos formales, pero no presta atención a las competencias y habilidades”. En unas declaraciones recogidas por Ser Catalunya, Moreno apunta a que “los jóvenes se dedican a preparar currículums y a formarse, pero sin saber bien con qué objetivo”. Para la profesora, el sistema meritocrático ha constatado sus errores, pero en el Estado español todavía no se ha realizado la reflexión de “por qué el modelo no responde a las expectativas de los jóvenes”. La realidad de la pandemia ha destapado aún más las carencias estructurales de este método. Según Moreno: “Se ha revelado la fragilidad y debilidad del sistema productivo y educativo, que se ha comprobado que no responde a las necesidades y demandas del proceso social”.

EL QUINZE

de **Público**

PUNTUALS, PROPERES I POPULARS

Biblioteques

BARCELONA

Bib. Ateneu Barcelonès
Bib. Barceloneta-La Fraternitat
Bib. Bellvitge
Bib. Bon Pastor
Bib. Camp de l'Arpa-Caterina Albert
Bib. Can Rosés
Bib. Canyadó i Casagemes-Joan Argenté
Bib. Canyelles
Bib. El Carmel-Juan Marsé
Bib. Clarà
Bib. El Clot-Josep Benet
Bib. Collserola-Josep Miracle
Bib. Les Corts-Miquel Llongueras
Bib. Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles
Bib. Fort Pienc
Bib. Francesc Candel
Bib. Francesca Bonnemaison
Bib. Gòtic-Andreu Nin
Bib. Guinardó-Mercè Rodoreda
Bib. Horta-Can Mariner
Bib. Ignasi Iglésias-Can Fabra
Bib. Jaume Fuster
Bib. Joan Miró
Bib. Nou Barris
Bib. Poblenou-Manuel Arranz
Bib. Poble-sec-Francesc Boix
Bib. Ramon d'Alòs-Moner
Bib. Les Roquetes
Bib. Sagrada Família-J. M. Ainaud de Lasarte
Bib. La Sagrera-Marina Clotet
Bib. Sant Antoni-Joan Oliver
Bib. Sant Gervasi-Joan Maragall
Bib. Sant Martí de Provençals
Bib. Sant Pau-Santa Creu
Bib. Trinitat Vella-José Barbero
Bib. Vallcarca i els Penitents-M. Antonieta Cot
Bib. Vapor Vell
Bib. Vila de Gràcia
Bib. Vilapicina i la Torre Llobeta
Bib. Zona Nord

ABRERA

Bib. Josep Roca i Bros

AIGUAFREDA

Bib. Lluís Millet i Pagès

BADALONA

Bib. Can Casacuberta
Bib. Llefià-Xavier Soto
Bib. Lloreda
Bib. Pomar

BADIA DEL VALLÈS

Bib. Vicente Aleixandre

BALSARENY

Bib. Pere Casaldàliga

BARBERÀ DEL VALLÈS

Bib. Esteve Paluzie

CASTELLDEFELS

Bib. de Castelldefels-
Ramon Fernández Jurado

CERDANYOLA DEL VALLÈS

Bib. Central de Cerdanyola

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Bib. Marta Mata
Bib. Sant Ildefons

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Bib. Central Pare Miquel

GAVÀ

Bib. Josep Soler Vidal
Bib. Marian Colomé

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Bib. La Bòbila
Bib. La Florida
Bib. Josep Janés
Bib. Santa Eulàlia

EL MASNOU

Bib. Joan Coromines

MOLINS DE REI

Bib. Pau Vila

MONTCADA I REIXAC

Bib. Can Sant Joan
Bib. Elisenda de Montcada

Vallès Occidental

Baix Llobregat

MONTGAT

Bib. Tirant Lo Blanc

EL PAPIOL

Bib. Valentí Almirall

EL PRAT DE LLOBREGAT

Bib. Antonio Martín

PREMIÀ DE DALT

Bib. Jaume Perich i Escala

PREMIÀ DE MAR

Bib. Martí Rosselló i Lloveras

RIPOLLET

Bib. Ripollet

RUBÍ

Bib. Mestre Martí Tauler

SABADELL

Bib. Can Puiggener
Bib. del Nord
Bib. de Ponent
Bib. Els Safareigs
Bib. del Sud
Bib. Vapor Badia

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Bib. Font de la Mina
Bib. Sant Adrià

SANT ANDREU DE LA BARÇA

Bib. Aiguësotoses

SANT BOI DE LLOBREGAT

Bib. Jordi Rubió i Balaguer
Bib. Maria Aurèlia Capmany

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Bib. Central Gabriel Ferrater
Bib. de Mira-sol-Marta Pessarrodona
Bib. de Volpelleres-Miquel Batllori

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Bib. Montserrat Roig

SANT JOAN DESPÍ

Bib. Mercè Rodoreda
Bib. Miquel Martí i Pol

SANT JUST DESVERN

Bib. Joan Margarit

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Bib. Can Peixauet
Bib. Central de Santa Coloma de Gramenet
Bib. del Fondo
Bib. Singuerlin-Salvador Cabré

Distribució
gratuïta i
personalitzada.
Segmentació
territorial a l'àrea
metropolitana

40.000
exemplars
setmanals

Punts de recollida

Arc de Triomf
Bac de Roda
Badalona-Pompeu Fabra
Baix Llobregat
Barceloneta
Bellvitge
Can Vidalet
El Carmel
Catalunya
Ciutadella-Vila Olímpica
Mercat de Collblanc
Escola Industrial
Espanya
Fabra i Puig
Fondo
Fontana
Francesc Macià
Glòries
Horta
Hospital Clínic
Jaume I
Lesseps
Lluçmajor
Maria Cristina
Palau Reial
Palau Robert
Paral·lel
Passeig de Gràcia-Gran Via
Poblenou
Pubilla Casas
Rambla Catalunya-Rosselló
Rambla-Boqueria
Sagrada Família
Sagrera
Sant Adrià de Besòs-Joan XXIII
Sant Andreu
Santa Eulàlia-Torrassa
Sants Estació
Sarrià
Torrassa
Universitat
Ronda Universitat-Pelai
Vall d'Hebron
Virrei Amat
Zona Universitària

Versos carnals, la història de l'univers i un viatge per la Xina

Lídia Penelo | Barcelona

Domingo
Natalia Ginzburg
Acantilado • 144 pàgines • 14 €

Conflictes universals

Si t'atrauen els contes on la potència narrativa es concentra en les emocions, aquests relats de Natalia Ginzburg t'agradaran. A mig camí entre la ficció, la crònica i els records autobiogràfics, la mirada d'aquesta escriptora italiana té la virtut de fixar-se en allò que sovint queda fora de la foto. La traducció ha anat a càrrec d'Andrés Barba.

El joc de Venus
Pere Rovira
Proa • 104 pàgines • 16 €

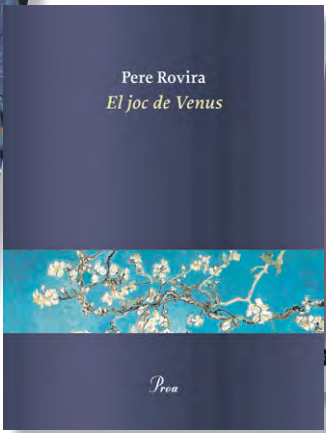
Versos carnals

Si t'agrada llegir versos, estàs d'enhorabona perquè Pere Rovira, l'autor de *Distàncies*, té poemari nou. Es tracta d'un llibre alegre i agosarat on el poeta, des de la maduresa, celebra la festa del desig i la carnalitat de l'amor. Hi trobaràs versos com aquest: "Quantes vegades no ens hem trobat bé, / i conregar l'amor ens ha curat".

La España inventada
Francisco Marco i Manuel Bravo
Indicios • 576 pàgines • 19,95 €

Perseguint Villarejo

Si la corrupció t'inquieta, en aquestes pàgines trobaràs com s'ho ha fet el comissari Villarejo i el seu grup de policies durant més de 40 anys per acumular poder i guanyar diners. El doctor en dret Francisco Marco –que tenia l'agència Método 3– i el periodista Manuel Bravo han aconseguit confirmar allò que la realitat supera la ficció.

Història de l'univers
Pau Riba
Males Herbes • 184 pàgines • 18 €

D'on venim i on anem

Si et preguntes d'on venim i cap a on anem, i si tot això de les sinergies del cosmos i el futur del nostre planeta et fa ballar el cap, Pau Riba, a través de 18 capítols, hi aporta algunes respostes i un cabàs de reflexions. I ho fa amb una escriptura àgil i alhora sàvia d'algú a qui li agrada molt fer-se preguntes.

Atreveix-te a fer les coses a la teva manera
Iolanda Batallé
Destino • 112 pàgines • 10,90 €

El lideratge de les dones

Si el primer volum de la col·lecció *La revolució del lideratge de les dones* et va agradar, el que explica Iolanda Batallé sobre la seva experiència dirigint equips allunyada dels dogmes masculins com a mínim t'inspirarà. En definitiva, un llibre generós que pot resultar molt útil sobretot a les més joves que comencen a fer camí.

El primer emperador i la reina lluna
Jordi Cussà
Comanegra • 584 pàgines • 22,90 €

Una gran història

Si busques evasió literària de la bona, apunta't aquest títol. Cussà és un escriptor immens que domina el català d'una manera brillant: aconsegueix que cada frase sigui com una explosió a la boca –de les satisfactòries–, però al cervell. Encara que la història de l'antiga Xina en principi no et faci ni fred ni calor, aquesta novel·la t'atraparà.

EL APRENDIZAJE ARTÍSTICO VA A SEPTIEMBRE

ESCUELAS DE MÚSICA, TEATRO, DANZA, REPASO E IDIOMAS PIERDEN INSCRIPCIONES A DIARIO A LA ESPERA DEL NUEVO CURSO

Joana Costa
BARCELONA

Las escuelas de danza han puesto el grito en el cielo y han denunciado una situación de emergencia ante el hundimiento de la educación artística en Catalunya. Los centros han evidenciado la situación que atraviesan escuelas de teatro, música, artes e idiomas, que en su conjunto critican la pérdida del curso pasado, el presente y el próximo, de seguir la pandemia como hasta ahora. En un cambio de normativa de última hora forzado por las quejas, el Procicat permite que las escuelas de música y danza autorizadas por Educació puedan dar clases presenciales con medidas para limitar el número de alumnos, una decisión que aún deja fuera a los centros no autorizados y las escuelas privadas de otras disciplinas, como el arte dramático, el circo, las artes plásticas y florales o los idiomas. De este modo, los centros se sitúan ante un abismo que tiene como próxima parada la matriculación de septiembre.

La formación de danza, en peligro

Lorena Carabante, presidenta del Col·lectiu de Professors i Centres Privats de Dansa de Catalunya (CPCPD), avisa de una situación “muy grave”. Señala que ahora no registran inscripciones, sino bajas a diario en cada escuela, donde los usuarios se emplazan a septiembre. Esto hace que la situación sea “muy complicada”, sobre todo porque tienen que aguantar así hasta el próximo curso, cuando algunos alumnos volverán, pero otros no. “El curso pasado lo acabamos con aforo reducido y bastantes bajas, y este curso empezó también con aforo reducido”, detalla Carabante, que recuerda que las nuevas restricciones obligaron a rebajar todavía más el aforo —a seis alum-

nos por aula—, lo que comportó aún más bajas. Ahora, con las clases en línea, se registran más cancelaciones.

Esto les deja un panorama “asfixiante” ante el que se encuentran sin un interlocutor “claro” en la Generalitat, así como con “problemas” con las ayudas que cubren unos epígrafes y otros no. Carabante remarca que, por su tipología de negocio, no pueden cerrar y abrir y mantener la misma facturación y alumnos. “Una vez cerramos, la máquina no arranca hasta septiembre”, avisa, de manera que no esperan recuperar la normalidad hasta entonces. “Llevamos ya dos cursos de afectación y hemos perdido más del 50% de las inscripciones”, avisa.

Teatro: el 80% podría cerrar

La junta directiva de la Associació d'Escoles de Teatre de Catalunya (ACET) explica que la situación es “dramática” al seguir vigente la obligación de dar clases en línea. “Seguramente muchas escuelas, que ya penden de un hilo, deberán cerrar”, afirman. Para estas escuelas no es lo mismo hacer teatro presencial que en línea y, aunque las familias empatizan con los centros, desapuntan a sus hijos. “Las enseñanzas artísticas necesitan presencialidad”, defienden, a la vez que detallan haber pedido interlocución a los departamentos de Educació y Cultura. “No hemos tenido ningún tipo de retorno”, lamentan. Se encuentran en el mismo punto que el pasado marzo, “pero agotados emocional, física y económicamente”. A ello contribuye el “goteo constante” de bajas, mientras que los gastos son los mismos e incluso han subido por la necesidad de las clases en línea.

Aunque la ACET reúne en su mayoría a centros privados, sus escuelas públicas “también están en una situación muy complicada”. La mayoría de los centros registraron en septiembre un 40% menos de inscripciones que en el curso pasado, y a fin de mes ya tuvieron bajas por los brotes, que este enero se han incrementado. “Si la situación sigue así, un 80% de las escuelas

Los centros critican la pérdida del curso pasado, el presente y, de seguir así, el próximo

El Procicat permite que las escuelas de música y danza autorizadas den clases presenciales

La decisión deja fuera a disciplinas como el arte dramático, el circo y las artes plásticas y florales

Las escuelas de música pudieron retomar la actividad presencial este lunes, tras la flexibilización de las medidas por parte del Procicat.

FOTOS: MONTSE GIRALT

Actividad en el centro musical de Puig Coca en Esplugues. A la derecha, distancia de seguridad en una clase y limpieza de un piano.

de teatro catalanas deberán cerrar este curso”, advierten. Sus perspectivas son de “absoluta incertidumbre”, con el agravante de que se sienten “completamente abandonados” por la Generalitat. En cuanto a las ayudas, también señalan conflictos con los epígrafes beneficiarios, que dejan fuera a muchos de sus docentes.

La doble crisis del diseño floral

Daniel Santamaria, portavoz de la Escola de Disseny Floral i Paisatgisme, avisa de que su situación es “muy precaria”. Han tenido que pedir un préstamo ICO. En su caso, a la covid se suma una “crisis de sector” estructural, por la “falta de alumnado” recurrente, al ser una profesión “totalmente desconocida” por la sociedad. Los ciclos de grado superior y medio no se han podido abrir por falta de alumnado, y los

“Las enseñanzas artísticas necesitan presencialidad”, mantiene la ACET

Lorena Carabante (CPCPD): “Hemos perdido más del 50% de las inscripciones”

Carles Farràs (ACEM): “Nadie está empezando una actividad que no sabe cómo se hará”

cursos no reglados están al 30% de su capacidad. El curso pasado cerró en negativo y las medidas del Procicat han hecho anular un curso programado por el alud de bajas registrado el mismo día de la prórroga.

Idiomas, un 30% menos

René Oller, presidente del Gremi d’Escoles d’Idiomes de Catalunya (GEIC), dice que la situación es “desesperante”. Este año solo han podido abrir un mes y medio, a principios de septiembre, aparte de haber tenido que hacer grandes inversiones en tecnología para dar clases en línea, pedir préstamos ICO y renegociar alquileres. Si bien las escuelas oficiales de idiomas –públicas– están abiertas “con alguna restricción”, las privadas no, en un “agravio comparativo”.

El curso pasado acabó “muy mal”, recuerda Oller, con “muchos centros” que en

septiembre ya no abrieron y con grandes endeudamientos. Ahora las perspectivas “no son muy buenas”, aunque quiere tener esperanza en las vacunas y la mejora de la situación. En cuanto al Procicat, lamenta que les ponga en el cajón de las extraescolares, cuando no lo son porque atienden a personas de todas las edades. Asimismo, considera que la Generalitat podía haber ofrecido unas ayudas “más claras y directas”, y resolver la confusión generada con los epígrafes de las empresas que podían acceder a las ayudas. Según Oller, a fecha de 1 de septiembre han cerrado entre un 30% y 35% de escuelas de idiomas privadas en Catalunya, “una cifra muy bestia”: si había 1.200 centros, ahora hay poco más de 800, unos números “escalofriantes”, sentencia.

La enseñanza musical privada

En la misma tesitura se encuentran las enseñanzas musicales. Desde la Associació Catalana d’Escoles de Música (ACEM) –que agrupa a unas 130 escuelas, la mayoría de titularidad pública–, su director, Carles Farràs, constata el descenso en las inscripciones, que ya se registró en el curso pasado. “Nadie está empezando una actividad que no sabe cómo se hará”, dice, de forma que “está costando mucho y no está siendo nada fácil, porque la música no se puede hacer en no presencial”. Aunque celebra la rectificación del Procicat, que en su caso permite abrir a los centros autorizados, avisa de que las escuelas han sufrido porque no se puede hacer una enseñanza de calidad “vía la pantalla del ordenador”. En este escenario, señala que los centros públicos “tienen el músculo financiero y el apoyo de los ayuntamientos y la Generalitat, y los privados no lo tienen”, de modo que el ecosistema privado está ahora mismo en un “punto de peligro”.

Diálogo fluido en la Generalitat

El director general de Formación Profesional Inicial y Enseñanzas de Régimen Especial, Joan Lluís Espinós, sostiene que las escuelas de arte públicas y privadas “mantienen su actividad lectiva en los grados formativos de grado medio y superior desde el inicio del curso”, aunque se ha incrementado en los últimos meses la docencia híbrida para garantizar el cumplimiento del Procicat. Asimismo, defiende que se mantienen “de forma sistemática” reuniones trimestrales con todas las escuelas de arte de las diferentes titularidades y otras citas para abordar “temas concretos”, lo que permite un “diálogo fluido” con los equipos directivos. “Desde el Departament d’Educació nos coordinamos con los de Cultura y Treball para los diferentes proyectos”, asegura. En cuanto a las ayudas, remarca que las escuelas de arte públicas mantienen el apoyo ya establecido y las privadas se pueden acoger a las “medidas establecidas a nivel general para las empresas privadas”.

Cultura Agenda

Una imatge promocional de les festes de Santa Eulàlia.

Santa Eulàlia: museus de portes obertes

Judith Vives

Les Festes de Santa Eulàlia s'han hagut d'adaptar a les circumstàncies de la pandèmia de la covid-19 i, per això, oferiran un programa d'activitats limitades, en el qual destaquen les jornades de portes obertes a diferents museus de la ciutat i alguns actes online. L'Ajuntament ha suspès les cercaviles, els balls i la resta d'activitats que tradicionalment se celebren al carrer i les places, i ha mantingut únicament la cerimònia del penó i l'ofrena floral a Santa Eulàlia. Aquests dos actes se celebraran sense públic i es podran seguir aquest divendres, dia 12, a les 12 i a les 19.15 hores, respectivament, a través de les xarxes socials i la web de les festes de Santa Eulàlia.

D'altra banda, les colles i les associacions de la ciutat han adoptat les mesures necessàries per poder oferir, amb seguretat, les mostres previstes. Entre aquestes, l'exposició de les gegantes Laies, al pati de l'Ajuntament. A més a més, fins al 21 de febrer es podran visitar al Born les mostres de bestiar infantil, amb totes les figures infantils provinents dels diversos barris de la ciutat, on prèviament han estat exposades; *El Corpus és bestial*, una exposició històrica de bestiar de Corpus per commemorar el 700 aniversari de la festa de Corpus a Barcelona; *15 anys de les nostres catifes: de Catalunya a la Unesco*, una mostra fotogràfica de la Federació Catalana de Catifaires; i l'exposició de gegantons i capgrossos, que

presenta els capgrossos i les figures infantils creades al llarg dels anys per les colles geganteres que participen en aquesta iniciativa de la Coordinadora de Geganters de Barcelona. També es mantindran les portes obertes als museus de la ciutat els dies 12 i 13 de febrer, amb un gran nombre d'exposicions, tallers, conferències, representacions i altres activitats destinades a públics de totes les edats. A La Casa dels Entremesos també es podran veure diferents exposicions temporals.

Per mantenir viu l'esperit de la festa tot i les restriccions, a través de les xarxes de cultura popular i de la web de Santa Eulàlia es podran seguir diverses activitats en línia. També s'hi podran veure diversos clips de vídeo, alguns de realitzats a partir de materials d'altres edicions de la festa i altres a partir de reculls d'imatges que les federacions, entitats i colles de la ciutat han preparat per a l'ocasió. Entre els vídeos que es podran veure, hi haurà un espai per als Protocols de l'Àliga de la Ciutat, així com la tradicional cercavila de bandes i la mostra de puntaires, que sempre tenen el seu espai per Santa Eulàlia. També es podran escoltar unes actuacions especials de cant coral dels Cors de Clavé, així com de la Federació Catalana d'Entitats Corals, i hi haurà fotografies dels correfocs i de la Diada Castellera de Santa Eulàlia.

DATA Fins al 13 de febrer
LLOC Diversos museus i online (BCN)
PREU Gratuït

El Memorial Li-Chang retorna la màgia a Badalona

El festival de màgia Memorial Li-Chang de Badalona arriba a la 21a edició amb una programació adaptada a la pandèmia, amb mags, magues i artistes locals i internacionals que posaran l'accent en diferents disciplines del món de l'il·lusionisme. S'inaugurarà el dia 13 al Teatre Margarida Xirgu amb la Gala Màgia Humor, consolidada com a format de nit cabaretera i de màgia clandestina. Enguany anirà a càrrec del televisiu Jandro, acompanyat del gallec Xulio Merino, un dels nous representants de la màgia. La Gala Internacional de Màgia XXI Memorial Li-Chang se celebrarà entre el 26 i 28 de febrer i comptarà amb artistes de renom, com la portuguesa Solange Kardinaly, espe-

cialitzada en canvis ràpids de vestuari; Kardinaly, que presenta un xou espectacular; Marco Zoppi & Rolanda o Rubén Vilagrànd, Premi Nacional de Màgia. La Gala Internacional també comptarà amb talent local com el Mag Edgard, guanyador del programa de màgia de TVE *Pura magia* i del 1r Premi Nacional de Màgia. També passaran pel festival artistes com el mag Txema Muñoz, punter en propostes infantils, que presentarà l'espectacle *The Postman*. El Festival s'acabarà el 7 de març al Teatre Blas Infante amb la tradicional Gala Solidària de Màgia.

DATA Fins al 7 de març
LLOC Teatre Zorrilla (Badalona)
PREU En funció de l'espectacle

Una actuació del Mag Edgard, amb un estil molt Tim Burton.

El Carnaval 2021 se celebra online

El Carnaval de Barcelona no comptarà amb rues ni desfilades, i traslladarà gran part de les seves activitats a l'espai virtual. També oferirà concursos, teatre, concerts, tallers o exposicions presencials i online. Fins al 17 de febrer, s'aniran publicant càpsules a les xarxes de Barcelona Cultura i Cultura Popular i que seguiran el procés de recuperació de la Belluga.

DATA Fins al 17 de febrer
LLOC Barcelona i online
PREU Gratuït

Mont Plans i la mort a 'Sembla que rigui'

L'actriu Mont Plans porta a La Casa dels Contes el monòleg sobre la proximitat de la mort d'una dona nascuda el 1914. La protagonista de *Sembla que rigui* ha viscut dues guerres mundials, una guerra civil, postguerra i dictadures i, en l'aspecte més personal, ha sobreviscut a dos marits i un fill. Plans és també autora de la dramàtúrgia al costat d'Oscar Constantí.

DATA Fins al 22 de febrer
LLOC La Casa dels Contes (BCN)
PREU De 12 € a 15 €

Clara Poch i Marçal Calvet, en concert

Clara Poch i Marçal Calvet, cofundadors de la Cia. Mumusic Circus, presenten en directe el seu primer àlbum d'estudi, *Fortuna*, editat per Microscopi. Amb aquest disc, el duo fa un gir artístic en el qual l'essència circense transmuta i la música passa a ser la protagonista. El seu concert, de caràcter performatiu, manifesta una forma d'encarar el procés de transformació social global que vivim en l'actualitat. Comptaran amb la col·laboració especial de Joan Colomo i Edi Pou.

DATA 13 de febrer
LLOC Mercat de les Flors (BCN)
PREU 19 €

Novena edició del Sâlmon< Festival

El festival Sâlmon<, d'arts vives, s'instal·la del 17 al 21 de febrer en un espai plató al Mercat de les Flors. La programació està coordinada en aquesta edició per L'Antic Teatre, La Caldera, La Poderosa i el Graner. La inauguració tindrà lloc el dia 17 a la Fabra i Coats, amb el programa *La pantalla pròdiga*, un espai de creació en què han participat durant més de quinze dies diferents artistes. Els dies 18, 19 i 20 hi haurà concerts, conferències i performances.

DATA Del 17 al 21 de febrer
LLOC Mercat de les Flors (BCN)
PREU En funció de l'espectacle

'La nit de la iguana', al Teatre Nacional de Catalunya

La directora Carlota Subirós torna a endinsar-se en l'erotisme crepuscular de Tennessee Williams amb *La nit de la iguana*, que es pot veure al Teatre Nacional de Catalunya fins al 28 de març. Subirós ha traduït i dirigit aquesta obra ambientada als anys quaranta del segle passat, a la costa del Pacífic a Mèxic. Mentre grups de turistes alemanys celebren en banyador els bombardejos de la Luftwaffe sobre Londres, l'antic reverend Lawrence T. Shannon –reconvertit en

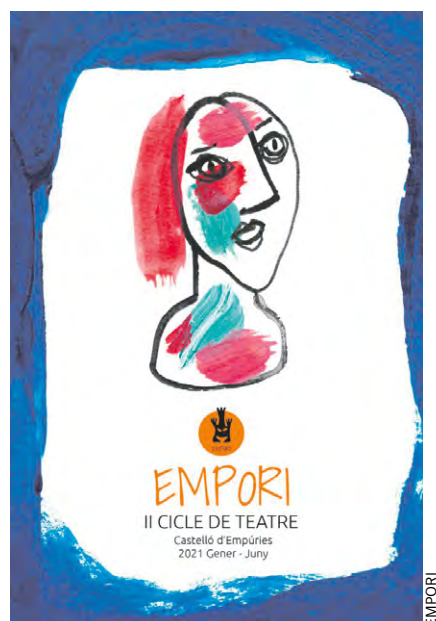
guia turístic després d'haver estat expulsat de la seva església i haver passat una temporada en una clínica psiquiàtrica– es retroba amb una antiga amant que regeix un petit hotel costaner. Entre els seus protagonistes hi ha Paul Berrondo, Joan Carreras, Màrcia Cisteró, Ricardo Cornelius, Antònia Jaume i Paula Jornet.

DATA Fins al 28 de març
LLOC TNC (Barcelona)
PREU 29 €

Fo, a Castelló d'Empúries

Castelló d'Empúries ha convidat a participar en el segon Cicle de Teatre Empori les companyies que l'any passat no van poder representar la seva obra per culpa de la pandèmia. El cicle va començar el gener passat i continua el dia 13 vinent amb l'obra *No hi ha lladre que per bé no vingui*, de Dario Fo, a càrrec de Tequatze. La resta de funcions tindran lloc en els pròxims mesos i fins al mes de juny.

DATA 13 de febrer
LLOC Sala Municipal (Castelló d'E.)
PREU 5 €

Cartell del cicle de teatre Empori.

Més de 40 espectacles d'arts en viu al Barcelona Districte Cultural

La novena edició del circuit Barcelona Districte Cultural oferirà, fins a finals de maig, 250 funcions gratuïtes. La cita tindrà lloc a 29 centres cívics i equipaments de proximitat dels 10 districtes de la ciutat. El programa inclou 27 noves propostes de teatre, dansa, música i circ, i en repescarà 17 més que van ser ajornades en l'edició passada, per culpa de la pandèmia. En total hi haurà 44 propostes d'espectacles en viu, a les quals s'han de sumar prop d'una vintena més de dedicades només al públic escolar.

La programació del cicle, organitzat per l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, és per a públics amplis i diversos. Entre els muntatges per a tots els públics destaquen *Molsa*, de la Cia. Thomas Noone Dance; *Kl'aa, la teva cançó*, d'Inspira Teatre; *Camí a l'escola*, de la Cia. Campi qui Pugui; o *Caça-històries, el misteri del Gran Rambutan*, d'Impro Barcelona. També destaca la programació musical, amb les seves propostes liderades per dones: Queralt Lahoz, Alba Carmona, Clara Gispert, Anna Andreu, Maria La Blanco, Sara Terraza, La

Chunga o Las Karamba. Pel que fa al teatre, es podran veure propostes com *Els dies mentits* –amb un premi Max– o *El pequeño poni*; *Llibert Unplugged*, de Les Llibertàries, amb Gemma Brió; *Sacarina*, de La Ruta 40; *Autónomos: el musical*, de Versió Definitiva; o *Amy (& the Orphans)*, de La Niña Bonita.

DATA Fins al 29 de maig
LLOC Diversos equipaments (Barcelona)
PREU Gratuït

Una escena de 'Kl'aa, la teva cançó'.

FUNDACIÓ VILA CASAS

DURAN I BARGALLÓ, A TORROELLA

La Fundació Vila Casas inaugura dissabte al Palau Solterra de Torroella de Montgrí l'exposició *Ricard Duran i Bargalló (1916-1986): mirada, llum i equilibri*, un recorregut per l'obra del fotògraf català, que ha deixat un llegat de gran qualitat. La mostra té dos grans

eixos de treball: una part documental i de testimoniatge de la Barcelona de finals del franquisme, i una altra amb influències de la fotografia directa nord-americana i la Nova Objectivitat de l'Alemanya d'entreguerres. Es pot visitar fins al 2 de maig. L'entrada val cinc euros.

AVÍS: Els espectacles i les activitats d'aquesta agenda poden patir canvis de data o horari o cancel·lacions per culpa de la pandèmia. Abans d'anar-hi, és aconsellable confirmar la informació a través de les pàgines web dels organitzadors respectius.

Esport durant tot l'embaràs: exemple contra el tabú

Esportistes com Elena Congost han optat per entrenar-se durant tota la gestació, amb assessorament mèdic i beneficis corroborats

Cugat Comas
MATARÓ

Una embarassada no és una malalta. Una afirmació com aquesta, tan categòrica com certa, es posa en qüestió sovint quan una dona en estat de gestació opta per prosseguir amb la pràctica esportiva: quan es creuen les dues variables. Qualsevol persona pot fer l'exercici: què et sembla que una embarassada segueixi, per exemple, corrent durant els nou mesos d'embaràs? És quasi segur que com a instint tothom tendeixi a buscar-hi més les pegues que no pas els avantatges. Encara són excepcions les esportistes que opten per visualitzar l'opció de mantenir la pràctica esportiva, amb cautela i assessorament, però també amb tot el seu bagatge positiu. Casos com el de la campiona de marató paralímpica a Rio 2016 Elena Congost serveixen d'estímul reflexiu. Una embarassada no és una malalta.

Congost està embarassada del seu tercer fill. L'anterior embaràs va ser "mediàtic", per la manera com va projectar la imatge i, amb ella, l'exemple de seguir practicant el seu esport durant les setmanes d'embaràs. No és l'única: la corredora de muntanya Anna Comet n'és un altre exemple. Encara són poques, però representen un exemple i sobretot un missatge revelador.

"Si vas al ginecòleg i li dius que vols fer esport, depèn de qui et trobis, et dirà que estàs mig tarada i qüestionarà el que fas. Però potser te'n trobes un que ho veu diferent i t'aconseja una altra cosa. Per això em va semblar molt interessant seguir els consells d'una persona que ha fet INEF, que és *fisio* i que està especialitzada en emba-

CEDIDA PER ELENA CONGOST

"Depèn de quin ginecòleg et dirà que estàs mig tarada si li dius que vols fer esport"

"La manca d'informació et porta a pensar que potser estàs fent mal al nadó"

ràs, postpart i sòl pelvià, perquè sap de què parla i tindrà una visió diferent i més precisa que la que et pot aportar un ginecòleg", diu Congost. És el que va fer ella.

A Congost li va costar molt recuperar el to físic després del primer embaràs, en què va deixar d'entrenar-se: "Tenia clar que en un segon embaràs ho havia de fer diferent, més encara sabent que només tindria nou mesos per preparar els Jocs. Vaig decidir continuar corrent fins que el cos m'ho permetés, sense mirar ritmes i sobretot mantenint el treball al gimnàs. Diuen que en el moment del part es perd el 50% de la massa

muscular de la dona i hi vaig voler arribar el màxim de musculada i forta possible".

Per això es va posar en mans de Judit Capa, responsable de Fisiomum, i van anar vigilant la fase abdominal, la panxa, com estava el sòl pelvià i adaptant el tipus d'exercicis que podia fer en cada trimestre de l'embaràs o el que ja no era convenient de fer en la fase més avançada: "Em va ajudar a ser conscient que una embarassada no està malalta i que pot fer pràcticament de tot, que el més important és escoltar el teu cos i, evidentment, aturar-te si sents dolor o tens una sensació estranya".

Imatges potents

Congost va compartir a les xarxes imatges practicant atletisme embarassada i no van faltar crítiques que atribueix al desconeixement: "La manca d'informació et porta a pensar que potser estàs fent mal al nadó, i qüestionar la decisió de fer esport no porta enlloc. Si jo estic bé, per què no fer-ne? No estic fent mal a ningú, sinó que és beneficis per a mi, per al nen, que li arriba més oxigen, i per al part". L'atleta ho té clar: "L'experiència d'entrenar-se embarassada va ser molt xula. Coneixes el teu cos d'una manera diferent, i va ser molt especial l'experiència

de tornar a agafar el ritme tres setmanes després del part, entrenant bé, a uns ritmes que no m'esperava en absolut. Vaig agafar la forma molt ràpid. Va ser molt sorprenent, perquè al cap d'un mes i mig tenia la sensació que no havia perdut res i que era la mateixa atleta d'abans. Fer esport és molt bo per a la mare i per al nadó". Respecte a l'acompanyament mèdic, subratlla: "Aconsejlo moltíssim tenir assessorament d'un *fisio* especialitzat en sòl pelvià: t'informa, et fa valoracions, et mira i t'aporta coses que mai ningú t'ha dit. Val la pena, no només durant l'embaràs, sinó com a dona. És molt interessant i enriquidor disposar d'aquesta informació i rebre aquestes valoracions".

Òbviament, el cas de Congost és concret: el d'una atleta d'elit amb el cos habituat a l'esport. Però serveix d'inspiració per a embarassades que, si habitualment practiquen el *running*, no tenen per què deixar-ho durant l'embaràs, mentre no hi hagi altres problemes. Una dona habituada a córrer pot seguir-ho fent durant l'embaràs, sempre que l'estat del seu sòl pelvià sigui bo. No cal ni dir que si no has corregut fins a aquest moment, no és recomanable iniciar-se amb aquest tipus d'exercici durant la gestació.

UNA QÜESTIÓ DE DRETS LABORALS

Ser mare i esportista d'elit és una carrera de fons en què elles, pel simple fet de ser dones, han d'anar enderrocant les barreres de la bretxa laboral de gènere i dels estereotips sexistes que els impedeixen tenir les mateixes oportunitats professionals que els homes. Casos com el d'Elena Congost demostren com es comença a trencar el tabú de la maternitat en l'esport, obrint nous camins cap a la conquesta dels drets laborals de les esportistes.

Passatemps

MOTS ENCREUATS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

Horizontals

1. Masculí, esgarrapada. Reclam, a manera d'ocell, usat en la caça menor. 2. Matèria tèxtil condicionada per ser filada a mà. Tecneci. 3. Vehicle aquàtic format per un conjunt d'elements flotants subjectats. Figura geomètrica plana que té tres o més costats formats per segments. 4. Elegir a mitges. Gairebé urbà. En un inici. 5. Instrument musical de percussió. Fer el ... 6. Reproducció d'un dibuix, un gravat, un quadre, etc., que hom obté calcant. Barreja de níquel i ferro. Com un fil d'... 7. Coloquial, anarquista. Ànec griset. 8. Pot ser integral. Maridar.

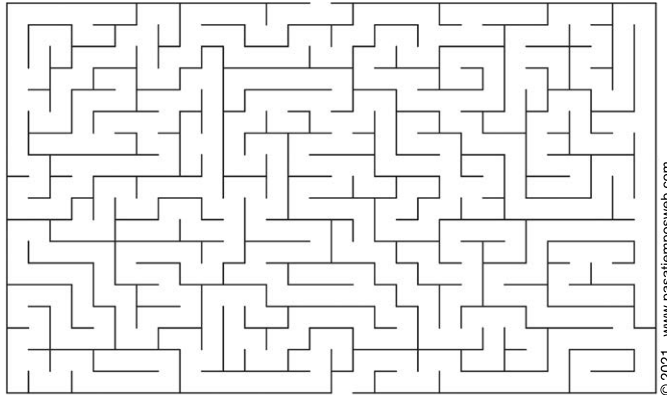
Verticals

1. Domini territorial de primer nivell de l'Equador. Persona que va dirigir o liderar una empresa o una col·lectivitat. 2. Recurs arquitectònic molt utilitzat en el Renaixement. 3. Es posa damunt del foc i a sobre del qual es posen menges. 4. Dit dels pobles descendents de l'antic poble ari; indoirànic. Que és de color marró grogós o marró vermellós. 5. Interjecció repetida per amanyagar als nens. Expressió usada per manifestar opressió, aclaparament. Símbol de centímetre. 6. Tipus de paraula que representa un nom. 7. Home que té algú sota el seu domini. Símbol de neutrí. 8. Llengua canònica del budisme primitiu. Foguera que servia de senyal. 9. Resum d'una matèria o assumpte. 10. Ciutat al nord d'Algèria. Cadmi. 11. Cofí. Poble de la província de Zamora. 12. Ofici de tenyir les matèries tèxtils.

LES 7 DIFERÈNCIES

EL LABERINT

SUDOKU

						9	3
9	6		8		3	1	
	7	4	6		1		8
4	3	6		2	5	8	1
	8	5			7	4	
					3		
5		9		3	4		7
7		3		6	9		
		8			5		1

Fàcil

2			5				8	
			6					7
7	1		2					4
				6	7		9	
						5		
8	4	1			3			
					9	3	1	
			9			7		
			8					

Difícil

SOLUCIONS

3	7	5	8	1	6	4	2	9
1	2	9	3	4	5	7	6	8
6	8	4	7	2	9	3	1	5
8	4	1	9	5	3	6	7	2
9	6	7	1	8	2	5	4	3
5	3	2	4	6	7	8	9	1
7	1	6	2	3	8	9	5	4
4	5	8	6	9	1	2	3	7
2	9	3	5	7	4	1	8	6

Difícil

6	4	8	9	7	2	5	3	1
7	1	3	5	6	4	9	8	2
5	2	9	1	3	8	4	6	7
1	9	7	4	8	6	3	2	5
2	8	5	3	1	9	7	4	6
4	3	6	7	2	5	8	1	9
3	7	4	6	9	1	2	5	8
9	6	2	8	5	3	1	7	4
8	5	1	2	4	7	6	9	3

Fàcil

MOTS ENCREUATS
Horizontals: 1. Esgarapada. Bot. 2. Cero. Masuri. 3. Rai. Polígon. 4. Ele. Ur. Ini. T. 5. Xilòfon. Tato. 6. Calc. Nife. Or. 7. Anaroidar. Ascle. 8. Pa. Enmaridar. Verticals: 1. Ec. Excap. 2. Serliana. 3. Graella. 4. Ari. Ocre. 5. Ro. Uf. Cm. 6. R. Pronom. 7. Amo. Ni. A. 8. Pali. Far. 9. Sintesi. 10. Bugia. Cd. 11. Oro. Tola. 12. Tintorer.

JOANNA CHICHELNITZKY

Adela Agelet “O ens hi posem tots, o no ens en sortim”

Secretària de l'Associació de Veïns de les Corts, en dues dècades s'ha mobilitzat tres cops contra els plans del Barça al barri i ara troba a faltar que les reivindicacions siguin més transversals

Jordi Bes

Com va començar en l'activisme? Encara vivia Franco. Vaig mudar-me al barri i el moviment veïnal em va interessar.

Ho han tingut fàcil les dones? L'associació es va fundar per defensar una escola que havia d'anar a terra per obrir un carrer. Els moviments reivindicatius ja eren mixtos.

Quines han estat les seves fites? Recordo amb estima la transformació de la Fiat en una escola. I la de la fàbrica Benet Campabadal, la de les cintes, en la biblioteca.

Alguna reivindicació pendent? La cobertura de la ronda del Mig, que va quedar a mig fer. I la recuperació d'un patrimoni: Can Capellanets. L'Ajuntament ha autoritzat el Bisbat a modificar el volum d'un edifici protegit i construir-ne un de nou de sis plantes. En aquests moments, carregar-se un edifici i uns jardins ens sembla un disbarat. Ho hem de lluitar fins al final.

Ha crescut el sentiment d'identitat dels cortsencs? S'ha adquirit perquè els nens van a una mateixa escola, o com jo, que vinc de Lleida, que estic treballant aquí i em sento cortsenca. És una incorporació que es fa per l'activitat de les persones.

És difícil fer activisme quan hi ha el Barça pel mig? La primera defensa del barri la vam fer amb el president Núñez l'any 2000. Ens deien que com ens atrevíem, però ens en vam sortir. El 2008, amb la requalificació del Miniestadi, vam tenir un segon enfrontament. Ens va costar molt, perquè l'Ajuntament s'hi va implicar personalment. Ara es planteja una nova requalificació. S'ha de revisar, perquè oblida els efectes dels canvis territorials que produirà.

Perilla la cultura democràtica que han ajudat a construir les entitats veïnals? Estic preocupada. Quan em vaig incorporar a l'associació teníem una manera de treballar transversal. Ara sembla que estiguem en camps llaurats i que no pots passar d'un a l'altre: hem sentit frases com “associacions de veïns independentistes”, i ens hem posat anguniosos. Si un té un problema i no és independentista, no podrà anar a aquella associació? Sembla que hàgim anat enrere.

Com revertir-ho? A les Corts s'ha promogut el monument de l'antiga presó de dones i s'ha involucrat el moviment de dones, les de la república, les preses... A partir dels problemes pendents expliquem a la gent que, o ens hi posem tots, o no ens en sortim.

Quin és el futur de les associacions? El problema és la renovació. El moviment juvenil ha de veure que molts dels canvis que ha fet la ciutat han estat impulsats per associacions: no són moviments individuals.

MOLT PER FER

Abans de jubilar-se, Adela Agelet (Lleida, 1944) treballava de química els matins i a les tardes ja es dedicava “a la vida veïnal”, com anomena l'associacionisme. “Estem en una fase positiva del barri”, celebra, perquè s'obrirà una nova escola -ha demanat retratar-se al davant-, un institut i un casal de joves. Un cop s'aclareixi qui presidirà el Barça, caldrà abordar els plans del club per al barri, i manca habitatge per a joves. Tot plegat “fa que sigui interessant la vida associativa a les Corts”; així que, qui vulgui apuntar-s'hi, no s'avorrirà, com ella, que riu: “Tenim camí per córrer”.

Para quienes quieren
leer lo que nadie más
se atreve a publicar

más detalle en <https://re.publico.es/>

R
La **REPÚBLICA**
de **Público**